

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Dopad spotřebních daní z tabákových výrobků na spotřebu v ČR

Vypracovala: Kateřina Kadlecová

Vedoucí práce: Ing. Jarmila Rybová

České Budějovice 2016

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina KADLECOVÁ**
Osobní číslo: **E13089**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Dopad spotřebních daní z tabákových výrobků na spotřebitele v ČR**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Měření progresivity dopadu spotřebních daní z tabákových výrobků na poplatníky různých příjmových skupin prostřednictvím ukazatele efektivní daňové sazby.

Rámcová osnova:

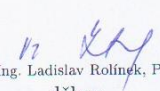
1. Úvod.
2. Spotřební daně z tabákových výrobků v ČR - charakteristika.
3. Spotřeba tabákových výrobků v ČR - statistická data ze statistiky rodinných účtů.
4. Metodika výpočtu efektivní daňové sazby.
5. Vlastní výpočty, vyhodnocení výsledků.
6. Interpretace výsledků progresivity dopadu daně vzhledem k rostoucímu příjmu poplatníka.
7. Závěr.
8. Přílohy, literatura.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

ČSÚ. *Statistiky rodinných účtů*. Dostupné na: <http://www.czso.cz>. [online].
Státní zdravotní ústav. *Studie ke spotřebě tabáku a alkoholických nápojů*. Dostupné na: <http://www.szu.cz>. [online].
Svátková, S. (2009), *Spotřební a ekologické daně v České republice (1. vyd.)*. Praha: Wolters Kluwer.
Svátková, S. (2009), *Spotřební a ekologické daně v České republice (1. vyd.)*. Praha: Wolters Kluwer ČR.
Svátková, S. a kol. (2007), *Zatížení spotřebního koše domácností daněmi ze spotřeby v České republice*. Praha: Eurolex Bohemia.
Vančurová, A., Láchová, L. (2014), *Daňový systém ČR 2014 (12. vyd.)*. Praha: 1. VOX a.s.
Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních v platném znění.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jarmila RYBOVÁ**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **3. března 2015**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2016**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 15. 4. 2016

Kateřina Kadlecová

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala Ing. Jarmile Rybové za vedení práce, její rady a připomínky, které mi pomohly při psaní této bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod	3
2	Obecné informace	4
2.1	Definice	4
2.2	Funkce daní.....	4
2.3	Klasifikace daní	4
2.4	Nástroje daňové politiky.....	5
2.5	Spotřební daně	6
3	Teorie daňové incidence	8
3.1	Třídění daní používané k analýzám jejich dopadu	8
3.1.1	Klasifikace dle stupně progresu	8
3.1.2	Klasifikace dle dopadu na tržní mechanismus	8
3.1.3	Klasifikace dle stanovení hodnoty vzhledem k daňovému základu	9
3.2	Přesun daní	9
3.2.1	Daňový přesun na konkurenčních trzích	10
3.2.2	Incidence daní na trhu výrobních faktorů.....	11
3.2.3	Incidence daní na trhu práce.....	12
3.3	Faktory ovlivňující přesun.....	13
3.3.1	Význam a velikost trhu.....	13
3.3.2	Otevřenost ekonomiky.....	13
3.3.3	Časový faktor.....	14
4	Analýza dopadu daní na domácnosti	15
4.1	Efektivní daňová sazba	15
4.2	Lorenzova křivka	16
4.3	Giniho koeficient	17
4.4	Kakwaniho metoda	19

5	Česká legislativa - daň z tabákových výrobků	21
5.1	Předmět daně z tabákových výrobků	21
5.2	Základ daně z tabákových výrobků	21
5.3	Sazby a výpočet daně z tabákových výrobků	22
6	Novelizace	23
7	Praktická část	24
7.1	Výpočet indexu progresivity podle Kakwaniho metody	25
7.1.1	Rok 2009	26
7.1.2	Rok 2010	26
7.1.3	Rok 2011	27
7.1.4	Rok 2012	28
7.1.5	Rok 2013	28
7.1.6	Rok 2014	29
7.2	Výpočet efektivní sazby	30
7.2.1	Data o výnosu daně z tabákových výrobků	31
7.2.2	Efektivní sazby daně počítané z výdajů na tabák	32
7.2.3	Efektivní sazby daně počítané z čistých příjmů	36
8	Zhodnocení analýzy	38
9	Závěr	41
	I. Summary	42
	II. Seznam použitých zdrojů	43
	III. Seznam obrázků, tabulek a schémat	
	IV. Seznam příloh	
	V. Přílohy	

1 Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na daň z tabákových výrobků, která se spolu s dalšími řadí mezi daně spotřební. Práce se zabývá zjištěním jejího dopadu na deset příjmových skupin poplatníků v České republice. Jedná se o aktuální problematiku už vzhledem k tomu, že podle studie provedené Státním zdravotním ústavem počet kuřáků v České republice neklesá, naopak se pohybuje okolo 28 až 32 % dospělé populace. Studie také dokázala, že spotřeba cigaret klesá s úrovní vzdělání. Vysokoškolsky vzdělaných lidí kouří 24,8 %, oproti tomu středoškoláků a vyučených kouří 30 %. Češi kouří hlavně cigarety, spotřeba ostatních tabákových výrobků je na českém trhu zanedbatelná. (SZÚ, MZČR)

Cílem této práce je změřit progresivitu dopadu spotřebních daní z tabákových výrobků na poplatníky různých příjmových skupin. Hlavní hypotézou je, že spotřební daň z tabákových výrobků dopadá na důchody spotřebitelů regresivně.

První část práce stručně popisuje hlavní poznatky z daňové teorie. V jednotlivých kapitolách je popsáno rozdělení daní, daňový dopad na domácnosti a přesun daní. Teoretická část také obsahuje kapitoly zaměřené na legislativní úpravu daní z tabákových výrobků v České republice a novelizace zákona o spotřebních daních. Jako metodiku práce lze považovat část pojmenovanou „Analýza dopadu daní na domácnosti“, která se zaměřuje na popis dvou metod používaných k této analýze. V práci jsou porovnávány metody Kakwaniho indexu progresivity a efektivní sazby daně. Pro výpočet efektivní sazby jsou pro porovnání použity dva různé základy daně, a to výdaje na tabákové výrobky a čisté příjmy poplatníků.

Praktická část zobrazuje analýzu vývoje efektivní sazby a dopadu daně v uplynulých šesti letech (2009 až 2014). První kapitola obsahuje výpočty, grafy a komentáře týkající se měření daňové incidence spotřební daně z tabákových výrobků pomocí Kakwaniho metody u deseti příjmových skupin. Následující kapitola se zabývá efektivní sazbou, k jejímuž výpočtu jsou do jmenovatele dosazeny výdaje na tabákové výrobky. Na analýzu efektivní sazby počítané z čistých příjmů poplatníků je pak zaměřena poslední kapitola.

2 Obecné informace

2.1 Definice

Daň představuje transfer finančních prostředků od soukromého sektoru k veřejnému. Jedná se o povinnou, nenávratnou, neekvivalentní, neúčelovou a zákonem určenou platbu do veřejného rozpočtu. Daně jsou placeny pravidelně, nebo jednorázově po naplnění určitých skutečností.

2.2 Funkce daní

Primární funkcí daně je fiskální funkce, jedná se o schopnost naplnit veřejný rozpočet. U daní musí být tato funkce vždy zachována.. (Vančurová, & Láchová, 2014)

Jak uvádí Široký (2008), daně napomáhají veřejným financím plnit hlavní tři funkce:

- alokační,
- redistribuční,
- stabilizační.¹

Alokační funkce řeší optimální rozdělení vládních výdajů mezi veřejnou a soukromou spotřebu. Jedná se o daňovou podporu či nepřímé financování prostřednictvím daňových úlev. Prostřednictvím daní a transferů vláda ovlivňuje přesouvání (redistribuci) důchodů od bohatších jedinců k chudším. Smyslem stabilizační funkce je, že daně slouží ke zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice. (Široký, 2008)

2.3 Klasifikace daní

Nejznámější třídění je členění daní:

- podle jejich vazby na důchod poplatníka – přímé a nepřímé daně,
- podle objektu zdanění – důchodové, majetkové a ze spotřeby,
- podle stupně účelovosti – účelové, neúčelové,
- podle toho, jakého zboží se týká – selektivní, univerzální,
- podle platební schopnosti poplatníka – osobní, in REM.

---

¹ Další autoři, např. Vančurová, Láchová (2014) uvádějí i další funkce.

Přímé daně jsou poplatníkovi vyměřeny na základě jeho důchodu nebo majetku. Daně nepřímé nerespektují důchodovou ani majetkovou situaci poplatníka, jsou zahrnuty v cenách zboží a služeb.

Smyslem účelových daní je využití vybraného výnosu ve stejné části ekonomiky, odkud byl získán. U většiny daní není předem stanoveno, do jaké oblasti bude výnos mířit, jedná se o daně neúčelové.

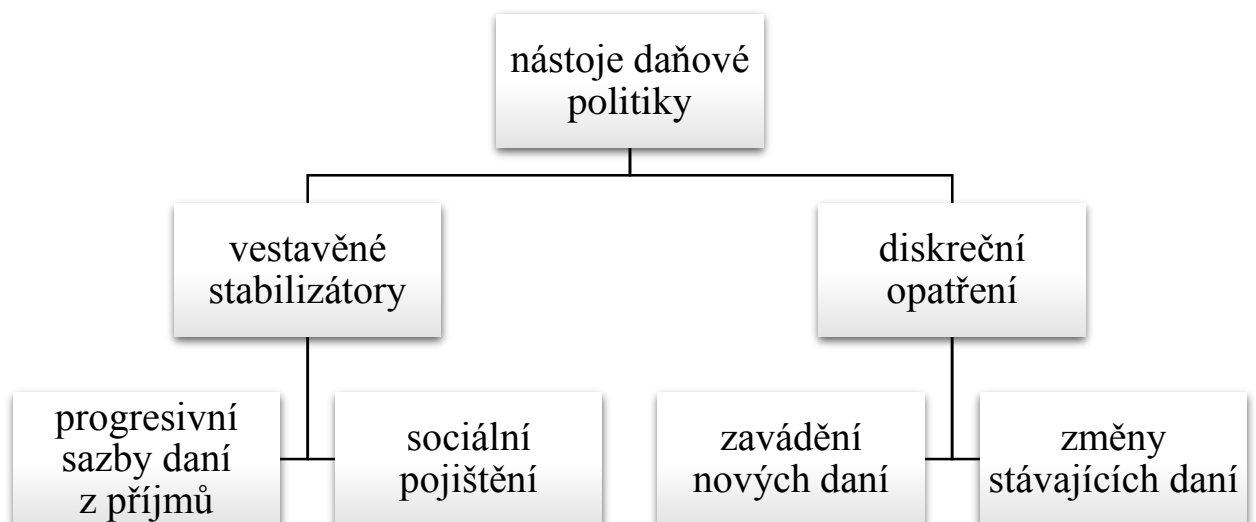
Selektivní daně se týkají pouze určitých druhů zboží, řadí se mezi ně například spotřební daně. Univerzální daň se týká veškerého zboží, jedná se např. o daň z přidané hodnoty.

Jako *in rem* jsou označovány daně, které poplatník platí bez ohledu na svou platební schopnost. Latinsky *in rem* znamená „na věc“. Opakem je daň osobní, která zohledňuje platební schopnost každého poplatníka. Typická je daň z příjmů fyzických osob. (Široký, 2008)

2.4 Nástroje daňové politiky

Nástroje lze členit podle toho, zda je k jejich použití potřebné jednorázové schválení parlamentem či nikoliv. Toto rozčlenění znázorňuje schéma 1.

Schéma 1 Nástroje daňové politiky

Zdroj: Široký, 2008

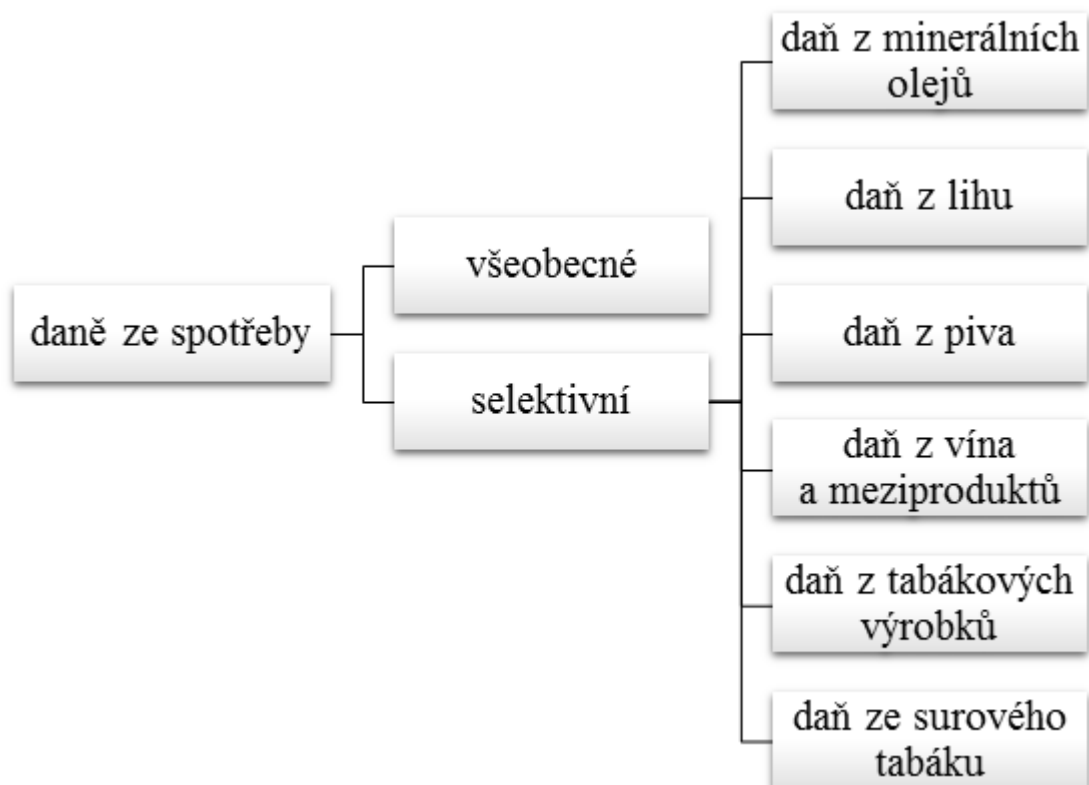
Vestavěné stabilizátory působí po zavedení do systému automaticky bez potřeby další legislativní činnosti, působí proticyklicky. Na straně příjmů rozpočtů je vestavěným stabilizátorem systém progresivního důchodového zdanění a na straně výdajů je to zejména systém sociálních dávek a podpor v nezaměstnanosti. V konjunkturu působí stabilizátory restriktivně (zvýšení průměrné míry zdanění s růstem důchodu či snížení objemu sociálních transferů), v období recese působí expanzivně. Výhodou vestavěných stabilizátorů je, že nemají vnitřní zpoždění.

Diskreční opatření představují záměrné zásahy vlády do daňového systému, a to změny daňových sazeb, zavedení nových daní či změny ve veřejných financích. Negativem je časové zpoždění a nekonzistence zásahů. (Široký, 2008)

2.5 Spotřební daně

Spotřební daně patří mezi daně ze spotřeby, nepřímé daně. Jedná se o selektivní daně in rem. Jinak se také nazývají akcízy. Rozdělení spotřebních daní znázorňuje schéma 2.

Schéma 2 Rozdělení spotřebních daní

Zdroj: Široký, 2008

Představují jeden z významných příjmů do státního rozpočtu. Spotřební daně jsou uvalovány z několika důvodů. Vláda jimi financuje veřejné statky. Spotřební daně představují jistý výnos, s tím souvisí možnost plánování státního rozpočtu. Tyto daně jsou ukládány především na zboží, jehož spotřeba přináší nežádoucí vliv na životní prostředí a zdraví poplatníků, proto slouží k omezení spotřeby a chrání zdroje nerostných surovin, jako jsou ropa a zemní plyn.

Největší výnos ze spotřebních daní do státního rozpočtu plyne z daní z minerálních olejů (přibližně 56 %), další velkou skupinu tvoří daň z tabákových výrobků (přibližně 35 %). (Kubátová, 2015)

3 Teorie daňové incidence

Daňová incidence je teorie, která zkoumá dopady zdanění na účastníky tržního mechanismu a vliv na celkovou ekonomiku. Důsledky zdanění mají vliv na rozdělení důchodů, ekonomický růst, zaměstnanost i cenovou hladinu. (Široký, 2008)

Dopady daně mohou být dvojího druhu:

- zákonný dopad daně,
- efektivní (skutečný) dopad daně.

Zákonný dopad daně vychází z daňových zákonů, kde je uvedeno, kdo je daňovým subjektem, jak velká daň má být zaplácena, termíny atd. Realita se od skutečností uvedených v zákonech liší. Z ekonomického hlediska je důležitý efektivní dopad daně, ten se týká pouze jednotlivců. (Stejskal, 2008)

3.1 Třídění daní používané k analýzám jejich dopadu

3.1.1 Klasifikace dle stupně progresse

Daně se dělí na:

- progresivní,
- proporcionální,
- regresivní.

U progresivních daní platí, že čím vyšší je důchod poplatníka, tím větší je míra zdanění jeho důchodu. Proporcionální jsou daně, u kterých na růstu důchodu nezáleží. Při zvyšování důchodu poplatníka se míra jeho zdanění nemění. Jako regresivní jsou označovány daně, kdy poplatník vydá na platbu daně s růstem svého důchodu méně. (Široký, 2008)

3.1.2 Klasifikace dle dopadu na tržní mechanismus

Daně se dělí na:

- distorzní,
- nedistorzní.

K popisu distorzních a nedistorzních daní je třeba znát význam důchodového a substitučního efektu.

Důchodový efekt se projevuje vynuceným snížením aktivity ekonomických subjektů v důsledku jejich zdanění a ve snaze vyhnout se daním. Každá daň vyvolává tento efekt u poplatníků.

Substituční efekt vzniká v důsledku relativních změn v cenách statků či faktorů. Poplatník se snaží snížit daňovou zátěž svého důchodu, proto si kompenzuje zdaněnou mzdu zvyšováním volného času a přechodem k substitutům.

Nedistorzní daň má pouze důchodový efekt. Poplatník se nesnaží nahrazovat svou mzdu přesunem svých aktivit, protože ho to nezbaví daňové povinnosti.

Distorzní daň v sobě nese oba efekty (substituční i důchodový). Všechny daně mají distorzní (rušivé) účinky na chování poplatníků. (Široký, 2008)

3.1.3 Klasifikace dle stanovení hodnoty vzhledem k daňovému základu

Daně se dělí na:

- jednotkové,
- ad valorem.

Výše jednotkových daní se určuje podle množství jednotek základu nebo množství jednotek dané vlastnosti v základu (např. litry alkoholu). Patří sem daně spotřební a pozemkové, stanovené na základě rozlohy.

Ad valorem jsou stanoveny podle ceny základu daně. Řadí se mezi ně například daně důchodové a daň z přidané hodnoty. (Široký, 2008)

3.2 Přesun daní

Daň, která je placená daňovým subjektem, může být přesunuta, a to jak dopředu (na kupujícího), tak také dozadu (na prodávajícího). Přesuny mohou být realizovány na trzích výrobků, faktorů či kapitálu.

Přesuny se dělí na:

- přesun částečný,
- přesun plný,

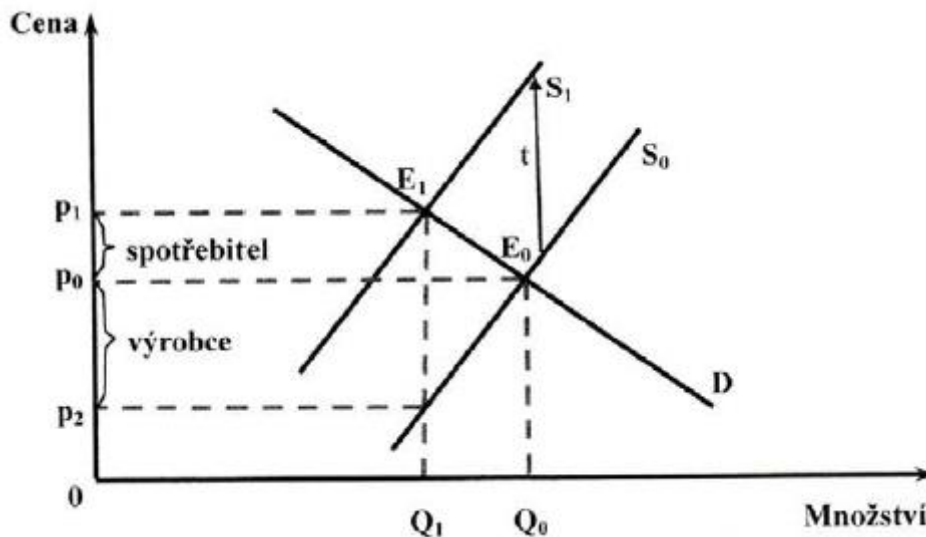
- přesun více než stoprocentní,
- přesun nulový. (Stejskal, 2008)

Na dokonalě konkurenčním trhu dochází k přesunu daňového břemene mezi jednotlivé účastníky trhu, to způsobuje rozdíl mezi zákonným a skutečným poplatníkem daně. Realitě však lépe odpovídají nedokonalé trhy (trh výrobních faktorů, daňový dopad na trhu práce). (Široký, 2008)

3.2.1 Daňový přesun na konkurenčních trzích

Daňový přesun je dán cenovou elasticitou nabídky a poptávky na konkurenčním trhu. Situaci na dokonalě konkurenčním trhu znázorňuje následující graf.

Graf 1 Dokonale konkurenční trh

Zdroj: Svátková, 2009

Na obrázku je znázorněna rovnováha E_0 jako průsečík nabídky S_0 a poptávky D ještě před uvalením daně. Rovnovážná cena p_0 a rovnovážné množství Q_0 je stejné jak pro kupující, tak pro prodávající.

Je-li uložena spotřební daň t , kterou má odvádět prodávající, sníží se nabídka na S_1 . Vznikne nová rovnováha E_1 , té odpovídá nová cena p_1 a nové množství Q_1 . Nová cena je placena kupujícím (cena, za kterou kupuje, vzrostla). Proávající platí daň $(p_0 - p_2)$ a realizuje čistou cenu $p_2 = p_1 - t$.

Z analýzy vyplývají tyto závěry:

Daňový přesun z prodávajícího na kupujícího je tím větší, čím vyšší je pružnost nabídky a naopak. Čím je nabídka elastičtější, tím větší část nese kupující, čím je nabídka méně elastická, tím větší část nese prodávající.

Čím je poptávka pružnější, tím menší je přesun daně z prodávajícího na kupujícího a naopak. Čím je poptávka elastičtější, tím větší část daně nese prodávající, čím je poptávka méně elastická, tím větší část daně nese kupující. (Stejskal, 2008)

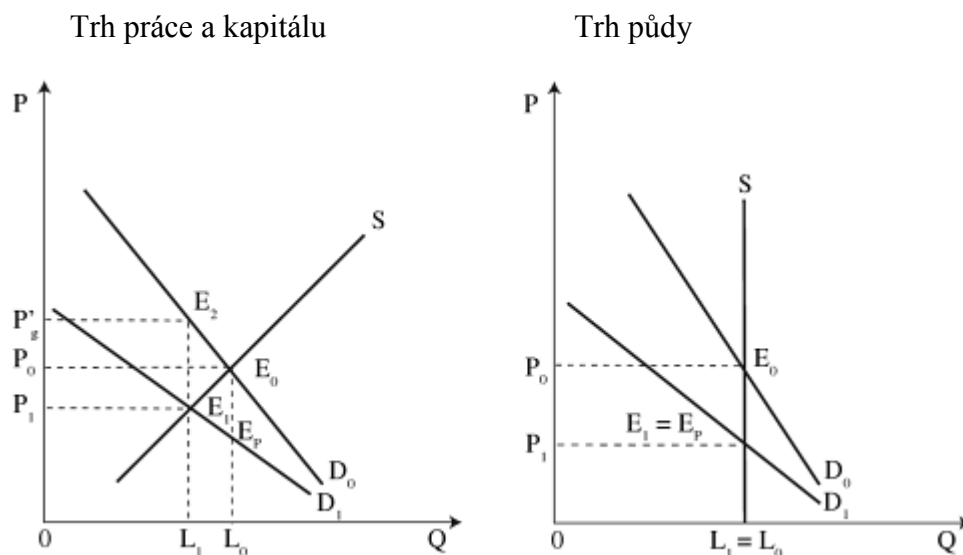
„Čím méně bude nabídka cenově elastická, tím nižší bude výsledný růst ceny, tím nižší bude pokles objemu výrobků na trhu.“

„Čím méně bude poptávka cenově elastická, tím bude cenový růst vyšší a pokles objemu výrobků na trhu nižší.“ (Široký, 2008)

3.2.2 Incidence daní na trhu výrobních faktorů

Daně uvalené na trhy výrobních faktorů se vztahují na důchod, který plyne z prodeje služeb. Sazby těchto daní jsou stanoveny jako procento z hrubého důchodu výrobního faktoru.

Graf 2 Incidence daně na trhu výrobních faktorů

Zdroj: Široký, 2008

Na trhu práce a kapitálu je nabídka pružná, zatímco na trhu půdy je nepružná. Vlivem zdanění výrobních faktorů se křivka poptávky otáčí a posouvá směrem dolů.

Před zdaněním faktorů byl objem faktoru L_0 a cena za jeho službu p_0 . Na výrobní faktor je uvalena daň se sazbou E . Křivka poptávky se pootočí z polohy D_0 do D_1 a nastane nový bod rovnováhy E_1 (s rovnovážnou cenou a množstvím).

Na trhu práce a kapitálu se množství odpracovaných hodin (objem použitého kapitálu) sníží z hodnoty L_0 na hodnotu L_1 a cena se zvýší z p_0 na p_1 . Přírůstek ceny výrobního faktoru bude tím větší, čím více bude nabídka elastická a čím méně bude poptávka elastická. Na trhu s půdou závisí příjem z pronájmu jen na cenové elasticitě poptávky. (Široký, 2008)

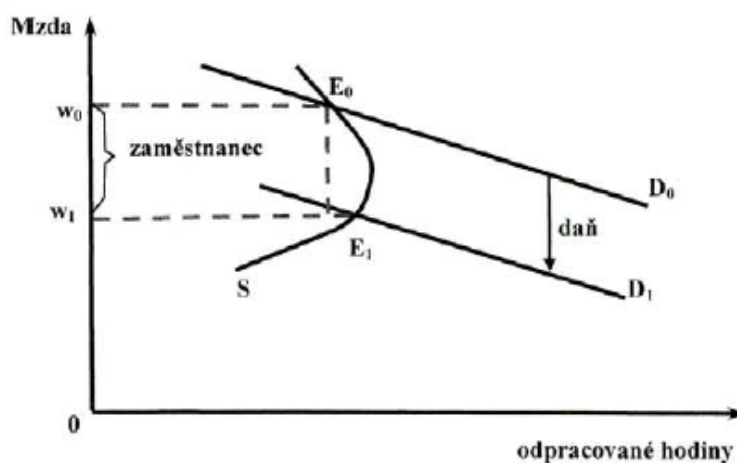
3.2.3 Incidence daní na trhu práce

Trh práce je specifický:

- cenou práce, která je nepružná (díky existenci kolektivních smluv a odborů),
- křivkou nabídky práce (zpětně zahrnutá nabídka práce).

V důsledku kolektivního vyjednávání dochází k nepružnosti mezd směrem dolů. I v případě nepružných mezd má zaměstnavatel možnost přenést daňové břemeno na zaměstnance, jak to znázorňuje

Graf 3 Křivka nabídky práce

Zdroj: Stejskal, 2008

Je dána rovnováha v bodě E0, kde dochází ke vzájemnému působení nabídky a poptávky (nabídku na trhu práce tvoří pracovníci a poptávku firmy). Po zavedení daně odváděné zaměstnavatelem dojde ke snížení poptávky po práci na D1. Tento pohyb přináší snížení mzdové sazby, která neodpovídá velikosti daně, ve skutečnosti je větší. (Stejskal, 2008)

3.3 Faktory ovlivňující přesun

Důležité je zkoumat faktory, které mohou zásadním způsobem ovlivnit daňový dopad a přesun. Velikost daňového přesunu ovlivňuje elasticita nabídky, poptávky a charakter trhu.

Další faktory:

- významnost a velikost trhu,
- otevřenost ekonomiky,
- časový faktor.

Čím větší otevřenost a delší časový horizont, tím jsou elasticity křivek nabídky a poptávky vyšší. (Stejskal, 2008)

3.3.1 Význam a velikost trhu

Na malém trhu nebudou mít změny znatelný vliv na nabídku a poptávku na ostatních trzích. Naopak na velkém trhu by důsledky zdanění postihly i ostatní odvětví ekonomiky.

3.3.2 Otevřenost ekonomiky

Čím je ekonomika otevřenější, tím jsou elasticity nabídky a poptávky vyšší. Pružnější nabídka výrobních faktorů (při změně ceny mohou být faktory přesunuty do zahraničí) a poptávka po domácích produktech (při změně ceny mohou spotřebitelé přesunout poptávku na výrobky ze zahraničí).

3.3.3 Časový faktor

Nabídka a poptávka je pružnější v delším časovém horizontu. V krátkém období je mnoho faktorů konstantních (nelze přesunout kapitál, změnit profesi či spotřební návyky). (Kubátová, 2015)

4 Analýza dopadu daní na domácnosti

Změnu výše daní může každá domácnost pociťovat jinak, což je dáno zejména odlišnými příjmy domácností.

Disponibilní důchod domácností může být počítán takto:

$$YD = \frac{(Y - T_y)}{(P + T_s)} + NT \quad (1)$$

Y – důchody členů domácnosti, Ts – daň z prodeje, Ty – daň z důchodů, P – cena nakoupených výrobků, NT – transfery

Vlivem růstu daní se bude snižovat (Y-Ty), nebo zvyšovat (P+Ts). Oba postupy vedou ke snížení disponibilního důchodu. Toto snížení mohou zmenšovat transfery od státu v podobě sociálních dávek, starobních důchodů či jiných pomoci. (Široký, 2008)

4.1 Efektivní daňová sazba

Efektivní daňová sazba patří mezi nástroje poměřující dopad daňového zatížení na poplatníky. Využívá se pro porovnání výše skutečného daňového zatížení na různé skupiny poplatníků. Hodnota efektivní sazby je procentuální vyjádření příjmů, které poplatník jako daň odvede. Základním vzorcem pro výpočet efektivní daňové sazby je daňový výnos/příjem. Ve jmenovateli pro výpočet efektivní sazby daně z tabákových výrobků je použita výše čistého příjmu poplatníka nebo částka výdajů na tabákové výrobky a v čitateli výše vybrané daně z tabákových výrobků.

$$\text{efektivní sazba daně} = \frac{\text{vybraná daň z tabákových výrobků na osobu}}{\text{výše čistých příjmů na osobu}} \quad (2)$$

$$\text{efektivní sazba daně} = \frac{\text{vybraná daň z tabákových výrobků na osobu}}{\text{výdaje na tabákové výrobky na osobu}} \quad (3)$$

Jestliže při růstu základu daně efektivní sazba klesá, jedná se o daň regresivní, když sazba roste, daň je progresivní. Pokud se sazba s růstem základu daně nemění, pak je daň proporcionalní.

Efektivní daňová sazba se často používá pro srovnání v čase nebo mezi státy. I když způsoby výpočtu se v jednotlivých státech mohou lišit, srovnatelnost je tedy omezená.

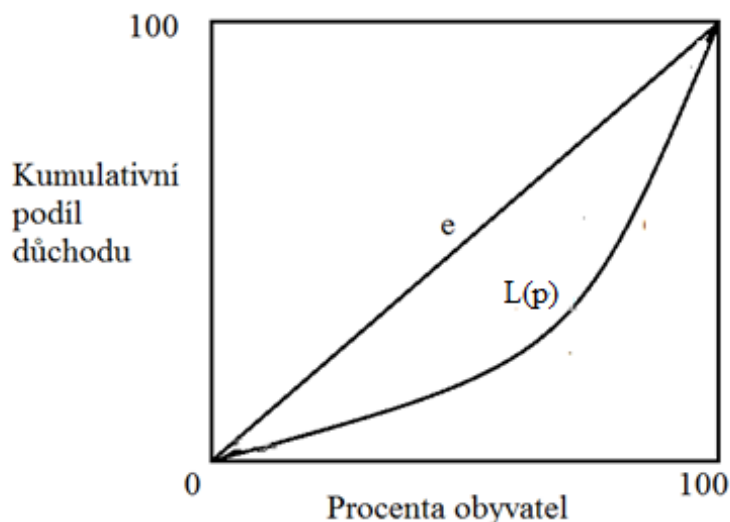
Porovnáváme-li prostřednictvím efektivní daňové sazby dva poplatníky, jednoho s malým příjmem a druhého s velkým příjmem, můžeme určit, zda daň dopadá více na chudšího, či bohatšího.

Dopad daně lze měřit pomocí progresivity. Jako regresivní je označována daň, kdy roste daňový základ rychleji než daň, naopak roste-li pomaleji, je daň progresivní. (Vančurová, & Láchová, 2014)

4.2 Lorenzova křivka

Pomocí Lorenzovy křivky se v celkové ekonomice měří dopad změn daňových sazeb na přerozdělování disponibilních důchodů domácností. Důležité je jejich kumulativní načítání, tyto příjmy jsou seřazeny vzestupně. Křivka znázorňuje poměr počtu domácností v procentech k celkovému důchodu, který domácnosti získávají (v procentech). (Široký, 2008)

Graf 4 Lorenzova křivka

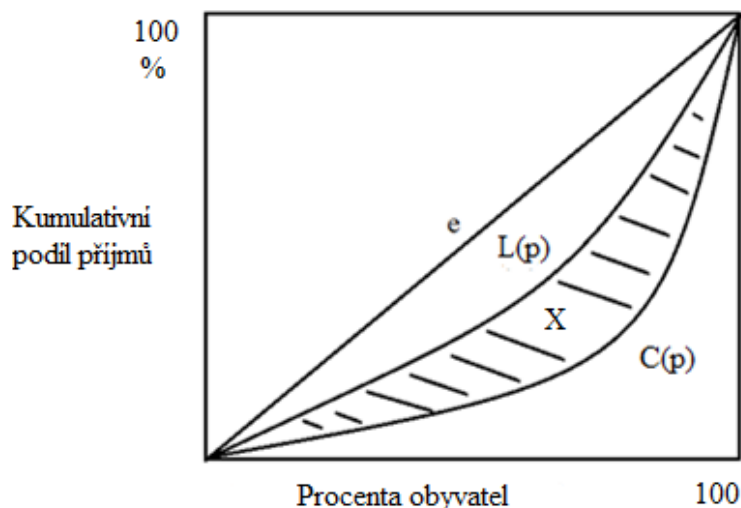
Zdroj: Kubátová 2015

e – linie rovné distribuce, L(p) – Lorenzova křivka

Pomocí Lorenzovy křivky znázorněné na grafu 4 lze měřit globální progresivitu daní.

Pro vyhodnocení progresivity daní se nejčastěji využívá Kakwanio metoda, která je popsána v grafu 5.

Graf 5 Kakwanio metoda

Zdroj: Široký, 2008

Funkce $L(p)$ znázorňuje Lorenzovu křivku a funkce $C(p)$ křivku koncentrace, která měří rozložení daňového břemene mezi obyvatele. Index P je počítán jako poměr prostoru X vzhledem k obsahu rovnoramenného trojúhelníku s přeponou e .

$$P = \frac{x}{1/2} \quad (4)$$

Index P lze vyjádřit také jako rozdíl mezi Giniho koeficienty funkcí $L(p)$ a $C(p)$. Čím více roste P , tím více se míra progresivity zvyšuje. Je-li P nulové, pak je daň proporcionální. Podle Kakwanio je míra nerovností příjmů po zdanění dána faktory:

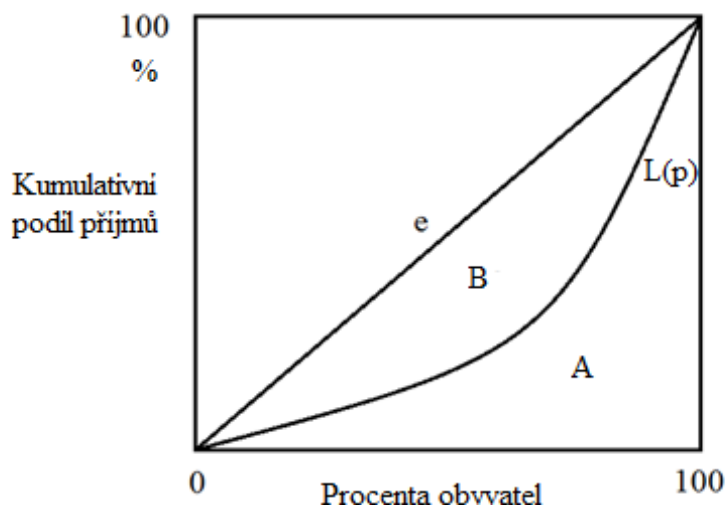
- mírou nerovností před zdaněním G ,
- mírou celkového průměrného zatížení t ,
- mírou progresivity P . (Široký, 2008)

4.3 Giniho koeficient

Giniho koeficient měří míru, o kolik se Lorenzova křivka odchyluje od linie rovnosti. Používá se pro výpočet změn v příjmech domácností, které nastanou při změně stupně progresivity.

Pro výpočet se používá poměr plochy mezi diagonálou e a Lorenzovou křivkou $L(p)$ a rovnoramenným trojúhelníkem s přeponou e . Giniho koeficient je znázorněn na grafu 6.

Graf 6 Giniho koeficient

Zdroj: Široký, 2008

e – linie rovného rozdělení důchodů, plocha B je plocha mezi Lorenzovou křivkou $L(p)$ a linií rovnosti e , plocha A je plocha pod Lorenzovou křivkou.

Giniho koeficient je definován jako podíl plochy mezi Lorenzovou křivkou a linií rovného rozdělení důchodů (B) a celkové plochy pod linií rovnosti ($A+B$), tedy:

$$G = \frac{B}{A+B} \quad (5)$$

Mohou nastat dvě extrémní varianty rozdělení důchodů. Je-li Lorenzova křivka přímkou a leží na diagonále (není plocha B), pak je Giniho koeficient 0. Naopak Giniho koeficient je roven 1 v situaci, kdy není žádná plocha pod Lorenzovou křivkou (plocha A). Pro výpočet plochy A se používá vzorec:

$$A = x_n * \left(\frac{y_n + y_{n-1}}{2} \right) \quad (6)$$

A - plocha n -tého intervalu, x - šířka n -tého intervalu, y – horní mez kumulovaných důchodů intervalu n , $y-1$ – horní mez kumulovaných důchodů intervalu $n-1$

Plocha ($A+B$) je vždy 5000.

$$(A + B) = \frac{100*100}{2} \quad (7)$$

Zdroj: Široký, 2008

4.4 Kakwaniho metoda

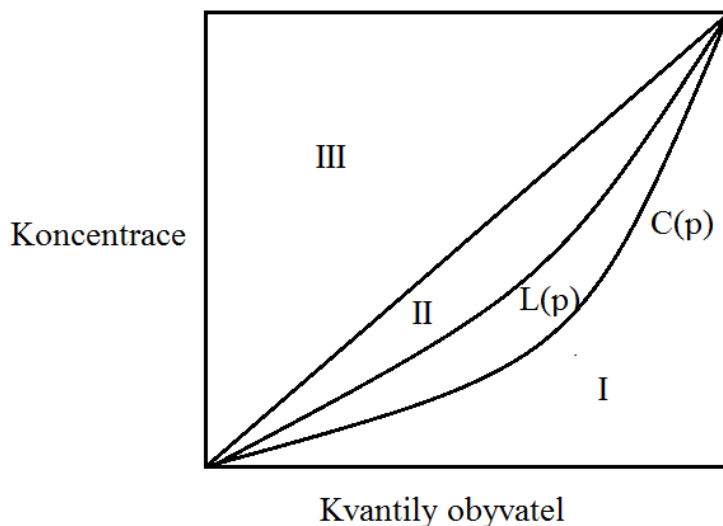
Kakwaniho metoda patří mezi metody založené na incidenčních předpokladech. Pro kalkulaci míry progresivity daní je důležitá pouze ta část daně, která se přesune na spotřebitele. Předpokládá se, že všechny subjekty nesou stejně velkou daň. Tato metoda je vhodná pro měření incidence zejména u spotřebních daní.

Podstatou Kakwaniho metody je, že ze vzájemné polohy křivek daňové a důchodové koncentrace lze odvodit stupeň progresivity daně.

Pro odhad incidence spotřebních daní je potřeba znát data ze statistiky rodinných účtů. Pro sestavení křivky daňové koncentrace postačí znalost relativních podílů jednotlivých příjmových skupin domácností na daňovém břemenu. Stačí znát údaje o spotřebě (výdajích) domácností týkající se zdaněného statku. Pro Kakwaniho index progresivity pro individuální daň je nutné znát výši daně zaplacené v ceně statku a nelze místo ní použít výdaje na statek. (Svátková, 2007)

Křivky důchodové a daňové koncentrace jsou znázorněny na grafu číslo 7.

Graf 6 Kakwaniho metoda

Zdroj: Kubátová, 1997

Vzájemná poloha křivky koncentrace důchodů $L(p)$ a křivky koncentrace daní $C(p)$ vyjadřuje stupeň progresivity daně.

Pokud se bude křivka $C(p)$ nacházet v oblasti I, pak bude daň progresivní – daň více postihuje spotřebitele s vyššími příjmy. V oblasti označené jako II bude daň regresivní, a pokud se bude křivka nacházet v kvadrantu III, pak bude daň vysoce progresivní.

Křivka daňové koncentrace $C(p)$ vyjadřuje, jak velký podíl daně platí jednotlivé příjmové skupiny.

Index progresivity daně podle Kakwaniho lze matematicky spočítat takto:

$$P = C - G \quad (8)$$

P – index progresivity daně, C – index daňové koncentrace, G – Giniho index důchodové koncentrace

Platí tedy vztah:

$$P = (1 - 2 * plocha\ pod\ křivkou\ C(p)) - (1 - 2 * plocha\ pod\ křivkou\ L(p)) \quad (9)$$

Index progresivity daně nabývá hodnot od 0 do 1. P je pozitivní, pokud daňová elasticita je vzhledem k důchodu větší než 1, naopak pokud je menší než 1, P je negativní. Když se P rovná 0, daň je proporcionální.

Platí:

- při $P = 0$ je daň proporcionální,
- při $P > 0$ je daň progresivní,
- při $P < 0$ je daň regresivní. (Kubátová, 1997)

Tabulka 1 Kakwaniho rozdělení indexů progresivity

Výše indexu progresivity (regresivity) v %	Slovní hodnocení
Méně než -30	Velmi regresivní
-30 až -15	Dosti regresivní
-15 až -5	Mírně regresivní
-5 až +5	Převážně proporcionální
+5 až +15	Mírně progresivní
+15 až +30	Dosti progresivní
+30 a více	Velmi progresivní

Zdroj: Kubátová, 1997

5 Česká legislativa - daň z tabákových výrobků

Podle zákona o spotřebních daních číslo 353/2003 Sb.

5.1 Předmět daně z tabákových výrobků

Předmětem daně jsou tabákové výrobky. Rozumí se jimi čtyři skupiny výrobků:

- cigarety,
- doutníky,
- cigarillos,
- tabák ke kouření.

Výjimku tvoří šňupavé a žvýkací tabáky.

Cigarety jsou nejběžnějším tabákovým výrobkem. Rozumíme jimi tabákové provazce, které se kouří v nezměněném stavu, nebo ty, které se vloží do dutinek nebo zabalí do cigaretového papíru. Cigarety jsou baleny do krabičky, jež musí být označena tabákovou nálepkou. Za jeden kus cigarety se považuje provazec v délce do 80 mm, delší provazce se považují za větší počet cigaret.

Doutníky a cigarillos jsou tabákové smotky, které obsahují krycí list z tabáku nebo trhanou náplň s krycím listem. Tyto tabákové výrobky slouží ke kouření v nezměněném stavu.

Tabákem ke kouření se rozumí tabák řezaný, tabákový odpad určený pro prodej a tabák určený pro ruční výrobu cigaret.

5.2 Základ daně z tabákových výrobků

U spotřební daně u cigaret se používá dvousložkový výpočet, daňová sazba je tak tvořena dvěma částmi, pevnou a procentní. Základem daně pro procentní část je cena jednotkového balení určeného pro konečného spotřebitele a pro pevnou část je to množství vyjádřené v kusech. U doutníků, cigarillos a tabáku ke kouření se používá pouze pevná sazba, přičemž základem daně je počet kusů a u tabáku ke kouření množství vyjádřené v kilogramech.

5.3 Sazby a výpočet daně z tabákových výrobků

Sazby daně jsou stanoveny.

Tabulka 2 Sazby daně

	Procentní část	Pevná část	Minimálně
Cigarety	27 %	1,39 Kč/kus	Celkem 2,52 Kč/kus
Doutníky a cigarillos		1,64 Kč/kus	
Tabák ke kouření		2142 Kč/kg	

Zdroj: Marková, 2016

Výše daně u doutníků, cigarillos a tabáku ke kouření se vypočítá jako součin základu daně a pevné sazby daně.

Výše daně u cigaret se vypočítá jako součet:

- a. procentní části sazby daně násobené cenou cigaret pro konečného spotřebitele dělený stem,
- b. pevné části sazby daně násobené počtem kusů.

Minimální spotřební daň zaručuje příjem z každé krabičky cigaret. Výše daně u cigaret při použití její minimální sazby se vypočítá jako součin minimální sazby daně a počtu kusů.

Je-li vypočtená výše daně u cigaret při použití pevné a procentní části sazby daně nižší než výše daně vypočtená při použití její minimální sazby, použije se výše daně vypočtená při použití minimální sazby daně. (Marková, 2016)

6 Novelizace

Novodobý vývoj daní v České republice začal daňovou reformou v roce 1993. Do daňového systému bylo nově zařazeno šest daní ze spotřeby, z toho jedna univerzální daň z přidané hodnoty.

První novelizace zvýšila sazby u cigaret a doutníků, včetně cigarillos. Další významná novela zavedla povinnost označovat cigarety tabákovou nálepkou, pokud budou v České republice vyrobeny nebo do ní dovezeny. Následná novelizace změnila mechanismus placení spotřební daně z cigaret. S cílem omezovat daňové úniky je splatnost vázána na odběr tabákových nálepek. Další novely především měnily sazby daně u tabákových výrobků a doplňování předmětu daně např. o tabákový odpad a droliny.

Následující novela doplnila množstevní základ daně a pevnou sazbu daně z tabákových výrobků o valorický základ a procentní sazbu daně. Bylo zavedeno označování doutníků a cigarillos tabákovými nálepkami.

V roce 2004 po vstupu České Republiky do Evropské unie byl přijat nový zákon o spotřebních daních a byl také zaveden nový systém tabákových nálepek pro všechny tabákové výrobky.

V průběhu let byl z předmětu daně vyčleněn tabák, který není určen ke kouření, šňupavý a žvýkací tabák. Došlo k podstatným změnám v základu daně. Byl zaveden plátce, který prodává cigarety za cenu vyšší, než je cena uvedená na nálepce. Došlo ke zvýšení sazeb daně. Devátá novela stanovila minimální počet cigaret v krabičce, krabička tak musí obsahovat minimálně 20 ks. (Svátková, 2007)

7 Praktická část

Pro výpočty byla použita data ze Statistiky rodinných účtů, která sleduje hospodaření soukromých domácností, poskytuje informace o výši jejich vydání a struktuře spotřeby. Informace byly použity z tabulky Domácnosti podle čistého peněžního příjmu na osobu (decily). V této tabulce jsou domácnosti rozděleny podle výše příjmu do kvantilů, což usnadňuje analýzu dat v časové řadě, kromě toho se používá i pro mezinárodní srovnávání. Domácnosti jsou uspořádány podle výše čistého peněžního příjmu na osobu, pak rozděleny do deseti stejně velkých skupin. Za každou skupinu jsou pak zpracovány samostatné výsledky.

Do hrubých peněžních příjmů nejsou započteny vybrané úspory ani přijaté půjčky a úvěry. Čisté peněžní příjmy se získají z hrubých příjmů odečtením odvodů na zdravotní a sociální pojištění a daň z příjmů.

Hrubá peněžní vydání nezahrnují vklady, splacené půjčky a úvěry. Čistá peněžní vydání se od hrubých liší o odvody na zdravotní a sociální pojištění a daň z příjmů. Člení se na tzv. spotřební vydání a vydání neklasifikovaná jako spotřební.

Řádek Horní hranice čistých peněžních příjmů vyjadřuje horní hranici ročního čistého peněžního příjmu na osobu, kterou jsou jednotlivé decilové skupiny vymezeny. Tyto hranice ukazuje tabulka 3. Desátá příjmová skupina nemá definovanou horní hranici čistých příjmů na osobu za rok.

Tabulka 3 Horní hranice čistých příjmů příjmových skupin

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2 014	97 384	116 824	127 186	138 560	147 909	160 852	178 851	206 542	255 258
2 013	94 251	113 561	125 843	135 882	145 108	156 371	174 076	198 765	246 344
2 012	92 589	113 515	124 192	133 644	142 905	156 633	175 174	202 819	251 098
2 011	88 880	110 644	123 408	132 859	140 934	152 255	170 406	195 176	239 328
2 010	91 335	109 008	119 356	128 520	137 737	149 986	170 065	196 112	244 980
2 009	88 205	105 691	115 099	124 337	132 912	145 952	165 557	194 213	239 508

Zdroj: ČSÚ

7.1 Výpočet indexu progresivity podle Kakwaniho metody

Pro určení daňové incidence byla použita Kakwaniho metoda, která je založena na rozdílu ploch pod křivkami daňové koncentrace $C(p)$ a důchodové koncentrace $L(p)$. Pro porovnání byla použita Kakwaniho tabulka indexů progresivity popsaná v části Analýza dopadu daní na domácnosti.

Zdrojem dat pro zjištění dopadu daně z tabákových výrobků na poplatníky různých příjmových skupin je statistika rodinných účtu České republiky. Z této statistiky byly použity údaje o čistých příjmech a výdajích na tabák za roky 2009 až 2014.

V původní Kakwaniho metodě byly jiné údaje, proto nejsou výsledky přímo porovnatelné. Kakwani použil pro Lorenzovu křivku hrubé důchody, zatímco v této práci je počítána z čistých důchodů. Znamená to, že v případě použití hrubých důchodů místo čistých by se pravděpodobně indexy přesunuly do oblasti regresivity. U tabákových výrobků statistika neposkytuje údaje o spotřebě v naturálních jednotkách, bylo proto nutné vycházet z peněžního vyjádření. Index progresivity je ovlivněn cenovou relací. Domácnosti s vyššími příjmy upřednostňují dražší značky tabákových výrobků, naopak domácnosti s nižšími příjmy kupují levnější značky. Pokud by byly k dispozici údaje ve fyzických jednotkách, indexy by byly nejspíš přesunuty směrem k regresivitě.

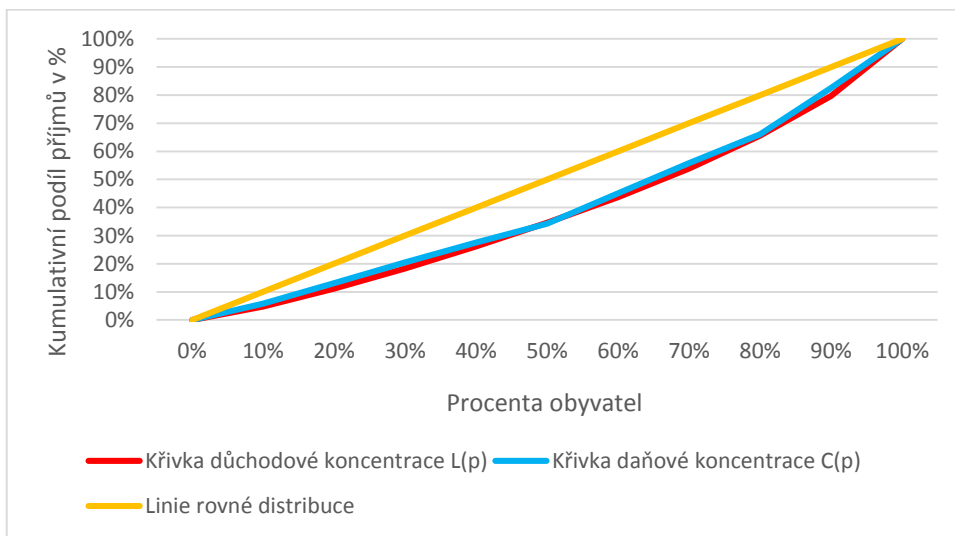
Pro výpočet je použit vzorec:

$$P = (1-2*\text{plocha pod } C(p)) - (1-2*\text{plocha pod } L(p)) \quad (10)$$

Zdrojová data pro výpočet indexu progresivity P a pro znázornění křivek $L(p)$ a $C(p)$ jsou uvedena v příloze číslo 1.

7.1.1 Rok 2009

Graf 7 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2009

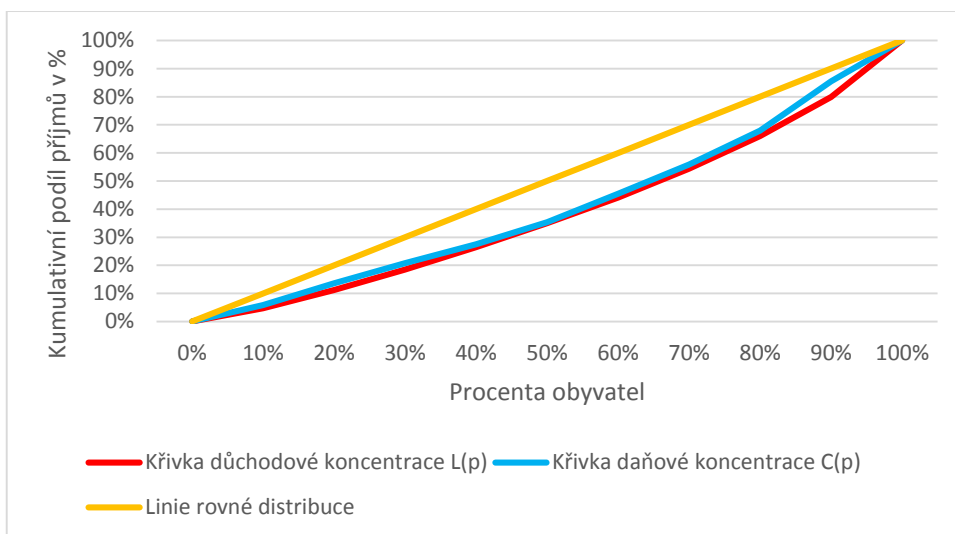

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze vzájemné polohy křivek $L(p)$ a $C(p)$ vychází, že daňový dopad je mírně regresivní ve všech příjmových skupinách. To znamená, že daň relativně více postihuje nižší příjmové skupiny. Index progresivity vyšel -2,52 což podle Kakwaniho tabulky indexů představuje převážně proporcionální daň.

7.1.2 Rok 2010

Graf 8 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2010

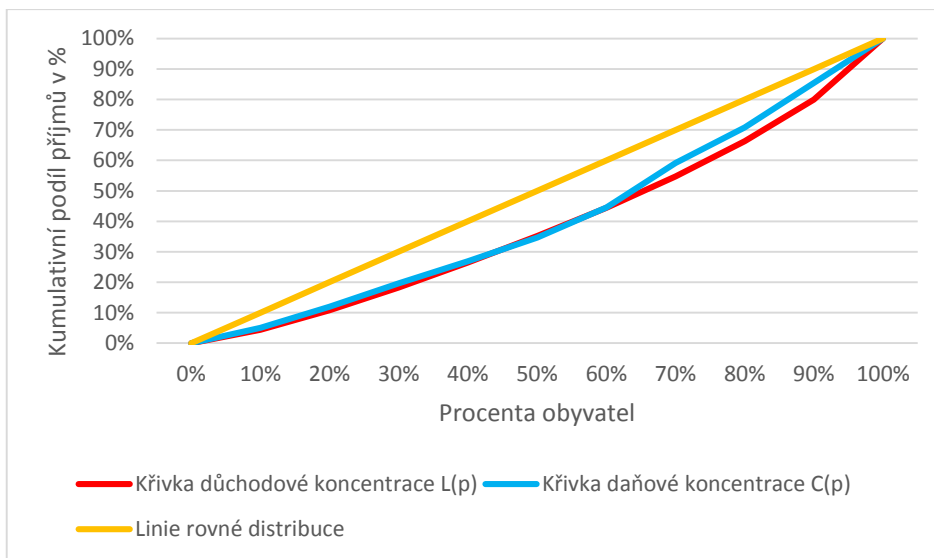

Zdroj: Vlastní zpracování

Polohy křivek ukazují mírnou regresivitu daňového dopadu v příjmových skupinách 1 až 8, 9. a 10. skupina představuje vyšší regresivitu daně. Podle Kakwanioho indexu $P = -3,55$ je daňový dopad převážně proporcionální.

7.1.3 Rok 2011

Graf 9 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2011

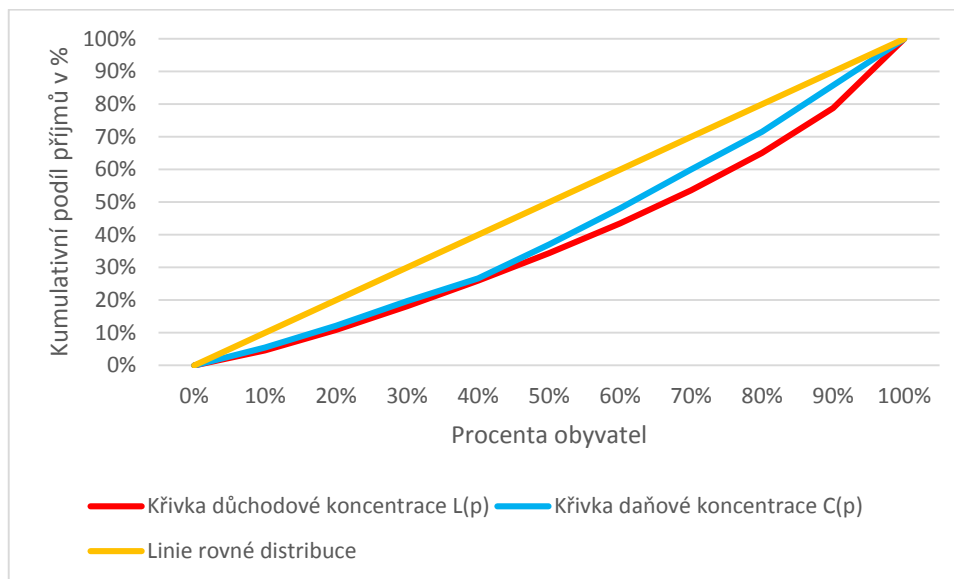
Zdroj: Vlastní zpracování

Podle umístění křivek $L(p)$ a $C(p)$ lze určit, že je daňový dopad mírně regresivní u příjmových skupin 1 až 4, mírně progresivní v 5. a 6. příjmové skupině a regresivní mezi 7. až 10. příjmovou skupinou. Z Kakwanioho indexu progresivity $P = -3,57$ vyplývá, že daň je převážně proporcionální.

7.1.4 Rok 2012

Graf 10 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2012

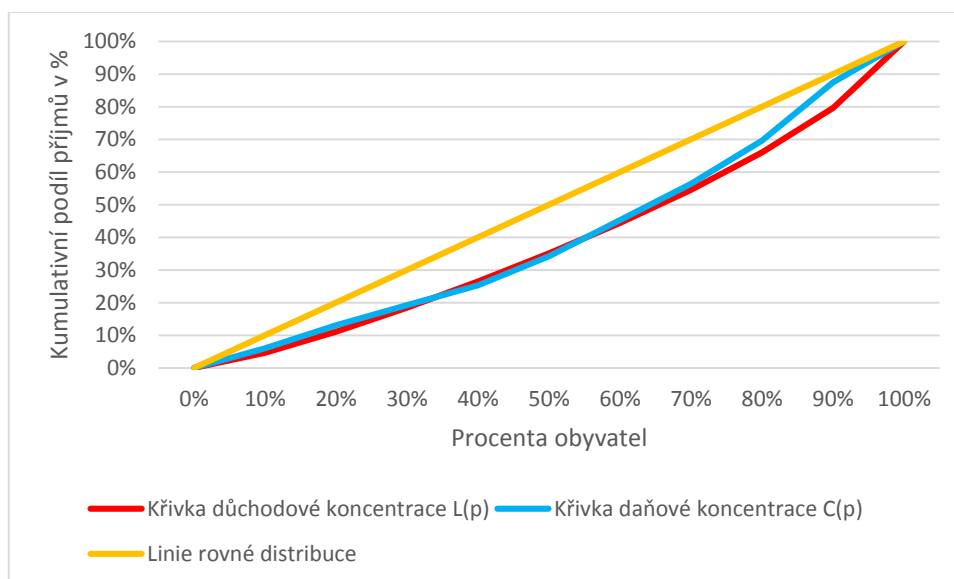

Zdroj: Vlastní zpracování

Křivka $C(p)$ se nachází po celý svůj průběh nad Lorenzovou křivkou $L(p)$, a to nejvíce ze všech sledovaných období. Daňový dopad je tedy pro všechny příjmové skupiny regresivní. Pro 1 až 4 mírně regresivní a pro ostatní regresivní. Na základě indexu progresivity $P = -6,24$ je dopad mírně regresivní.

7.1.5 Rok 2013

Graf 11 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2013

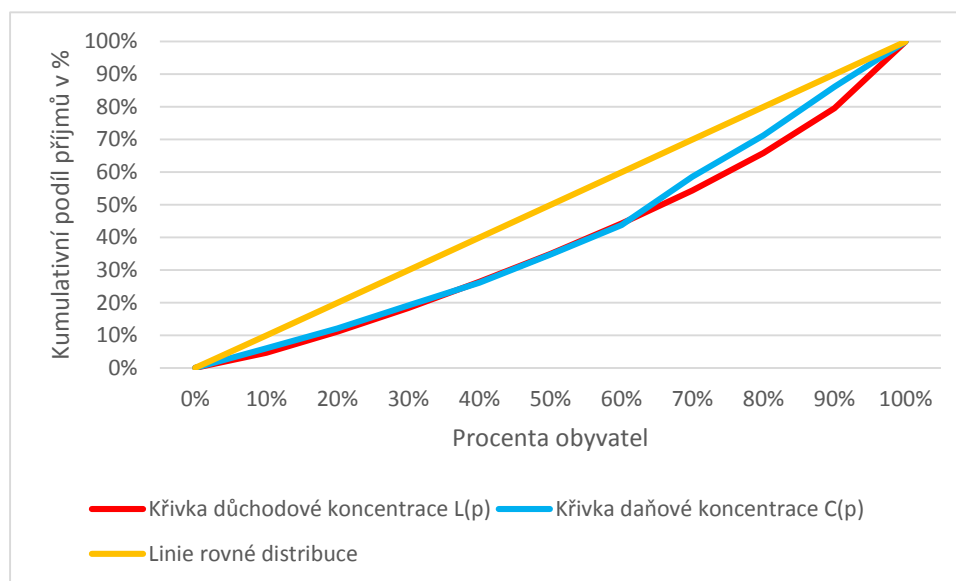

Zdroj: Vlastní zpracování

Křivka daňové koncentrace $C(p)$ se v 1. až 3. příjmové skupině nachází nad křivkou $L(p)$, což značí mírnou regresivitu. Ve 4. a 5. se křivka nachází pod Lorenzovou, daňový dopad je tedy mírně progresivní, od 6. příjmové skupiny se křivka znovu dostává nad $L(p)$, roste tedy regresivita daňového dopadu. V 9. a 10. skupině je dopad regresivní. Podle Kakwaniho indexu $P = -3,28$ je daňový dopad převážně progresivní.

7.1.6 Rok 2014

Graf 12 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2014

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze vzájemné polohy křivek $C(p)$ a $L(p)$ vychází, že daň dopadá mírně regresivně na první tři příjmové skupiny, od 4. do 6. skupiny je dopad daně spíše progresivní. Od 7. do 10. příjmové skupiny vykazuje křivka daňové koncentrace regresivní průběh. Podle indexu progresivity $P = -3,67$ je dopad daně převážně proporcionální.

Výsledky výpočtu indexů progresivity a jejich slovní zhodnocení jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka 4 Indexy progresivity v jednotlivých letech (%)

	Plocha pod křivkou daňové koncentrace C(p)	Plocha pod křivkou důchodové koncentrace L(p)	Index progresivity P	Hodnocení dopadu daně
2009	40,06867	38,80953	-2,51829	Převážně proporcionální
2010	40,79448	39,02138	-3,5462	Převážně proporcionální
2011	40,81258	39,0261	-3,57296	Převážně proporcionální
2012	41,61208	38,49136011	-6,24144	Mírně regresivní
2013	40,66629471	39,02478	-3,28303	Převážně proporcionální
2014	40,80887636	38,97411127	-3,66953	Převážně proporcionální

Zdroj: Vlastní výpočty

7.2 Výpočet efektivní sazby

Efektivní sazbu daně lze vypočítat podle základního vzorce:

$$\text{efektivní daňová sazba} = \frac{\text{daň}}{\text{příjem}} \quad (11)$$

V této práci jsou do čitatele dosazeny údaje o inkasu daně z tabákových výrobků. Ve jmenovateli jsou pro porovnání použity čisté příjmy a ve druhém případě výdaje na tabákové výrobky. Výpočty jsou prováděny za roky 2009 až 2014, a to především na datech získaných ze statistiky rodinných účtů a zpráv o činnosti Finanční a Celní správy České republiky. Data ze statistiky jsou uvedena v ročních průměrech na osobu, proto jsou údaje ze zpráv také přepočteny na osobu.

Vzorce používané při výpočtech:

$$\text{efektivní sazba daně} = \frac{\text{vybraná daň z tabákových výrobků na osobu}}{\text{výše čistých příjmů na osobu}} \quad (12)$$

$$\text{efektivní sazba daně} = \frac{\text{vybraná daň z tabákových výrobků na osobu}}{\text{výdaje na tabákové výrobky na osobu}} \quad (13)$$

7.2.1 Data o výnosu daně z tabákových výrobků

Tabulka 5 Výnos z daně z tabákových výrobků

Roky	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výnos z daně z tabák. výrobků (mld. Kč)	37,7	42,5	45	47	46,8	44,7
Počet obyvatel k 31.12.	10 506 813	10 532 770	10 505 445	10 516 125	10 512 419	10 538 275
Výnos z daně na osobu	3588,148	4035,026	4283,493	4469,327	4451,877	4241,681

Zdroj: Zpráva o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR, 2010, 2012, 2013, 2014, ČSÚ, vlastní výpočty

Na inkaso spotřební daně z tabáku a tabákových výrobků v roce 2011 mělo především vliv předzásobením se odběratelů tabákovými nálepkami v reakci na změnu sazeb daně, která vstoupila v platnost 1. 1. 2012.

Inkaso spotřební daně z tabáku a tabákových výrobků dosáhlo v roce 2012 47,0 mld. Kč, vzrostlo tedy o 2,0 mld. Kč, tj. o 4,4 %. Na inkaso spotřební daně z tabáku a tabákových výrobků mělo především vliv zvýšení sazeb daně s účinností od 1. 1. 2013, proto se výrobci a dovozci předzásobili.

Přestože nejvýznamnější část výnosu spotřební daně z tabákových výrobků tvoří daně z cigaret, v roce 2012 došlo k výraznému nárůstu inkasa spotřební daně tabáku ke kouření, který dosáhl 2,5 mld. Kč, zatímco v roce 2011 činil pouze 1,7 mld. Kč. Tento nárůst byl způsoben změnou sazby spotřební daně z tabákových výrobků k 1. 1. 2013, kdy se sazba zvýšila o 16,8 %.

Inkaso spotřební daně z tabáku a tabákových výrobků dosáhlo v roce 2013 46,8 mld. Kč. V porovnání s rokem 2012 pokleslo o 0,2 mld. Kč, tj. o 0,4 %.

Inkaso daně bylo v roce 2013 ovlivněno několika vlivy jak pozitivními, tak negativními. Pozitivní vliv na inkaso spotřební daně měla v první řadě změna sazeb daně. Toto navýšení ovlivnilo maloobchodní ceny tabákových výrobků. Inkaso spotřební daně z tabákových výrobků bylo negativně ovlivněno opožděnou platbou jednoho daňového subjektu ve výši 1,3 mld. Kč. Tato částka byla doplacena v lednu 2014. Inkaso daně bylo také negativně ovlivněno dlouhodobým trendem poklesu spotřeby cigaret. Meziroční srovnání vykázalo pokles spotřeby cigaret o 2 %.

Na průběh výběru spotřební daně z tabákových výrobků mělo v roce 2013 znovu vliv předzásobením se tabákovými nálepkami z listopadu a prosince roku 2012, které vzniklo v reakci na očekávané navyšování sazeb k 1. lednu 2013. Předzásobením se projevilo nízkými odběry tabákových nálepek v měsících leden – květen roku 2013.

Inkaso spotřební daně z tabáku a tabákových výrobků dosáhlo v roce 2014 výše 44,7 mld. Kč. V porovnání s rokem 2013 pokleslo inkaso spotřební daně z tabákových výrobků o 2,1 mld. Kč, tj. o 4,5 %.

Výrobci a prodejci očekávali změnu sazeb k 1. 1. 2014, a proto se předzásobili tabákovými nálepkami. V důsledku toho se v první polovině roku 2014 stále prodávaly cigarety se starými sazbami spotřební daně. Předzásobením z konce roku 2013, bylo doposud nejmarkantnější. K 1. 12. 2014 nabyla účinnosti novela zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, která zavedla regulaci předzásobením.

Pro roky 2009 a 2010 nebyly vydávány zprávy o činnosti Finanční správy a Celní správy České republiky, proto není provedeno srovnání inkasa daně z tabákových výrobků pro tyto roky. (Zpráva o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR, 2011, 2012, 2013, 2014)

7.2.2 Efektivní sazby daně počítané z výdajů na tabák

Tabulka 6 Výdaje na tabákové výrobky (roční průměr na osobu)

	nejnižší	2	3	4	5	6	7	8	9	nejvyšší
2009	982	1232	1249	1183	1138	1825	1819	1730	2796	2938
2010	995	1311	1202	1149	1331	1710	1756	2051	2959	2459
2011	895	1224	1361	1293	1382	1747	2602	2057	2603	2582
2012	951	1160	1310	1208	1810	1926	2065	2019	2472	2482
2013	1019	1197	1054	1043	1524	1883	1879	2252	3053	2123
2014	1096	1099	1277	1256	1556	1646	2680	2275	2704	2504

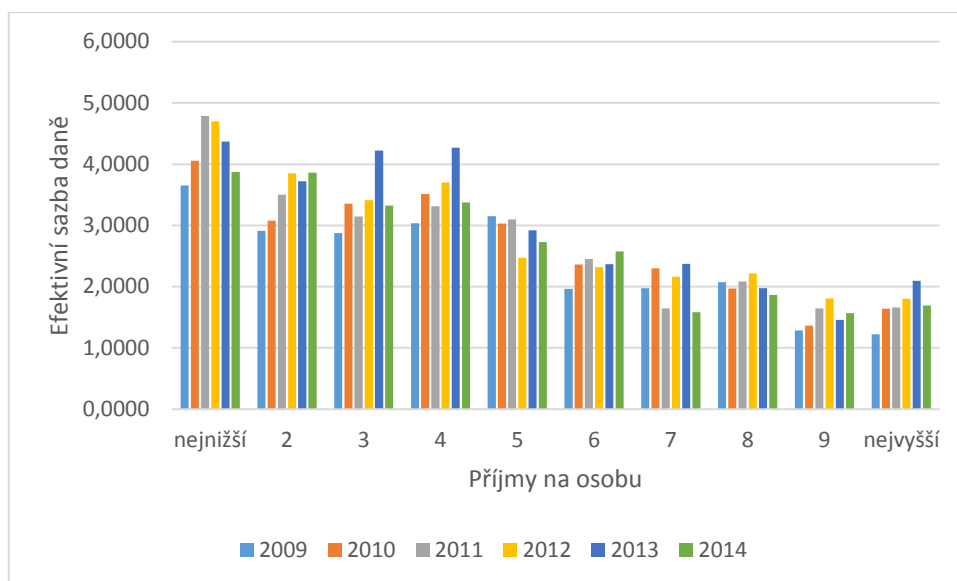
Zdroj: ČSÚ, Statistika rodinných účtů

Tabulka 7 Efektivní sazby daně počítané z výdajů na tabák

	nejnižší	2	3	4	5	6	7	8	9	nejvyšší
2009	3,65	2,91	2,87	3,03	3,15	1,97	1,97	2,07	1,28	1,22
2010	4,06	3,08	3,36	3,51	3,03	2,36	2,30	1,97	1,36	1,64
2011	4,79	3,50	3,15	3,31	3,10	2,45	1,65	2,08	1,65	1,66
2012	4,70	3,85	3,41	3,70	2,47	2,32	2,16	2,21	1,81	1,80
2013	4,37	3,72	4,22	4,27	2,92	2,36	2,37	1,98	1,46	2,10
2014	3,87	3,86	3,32	3,38	2,73	2,58	1,58	1,86	1,57	1,69

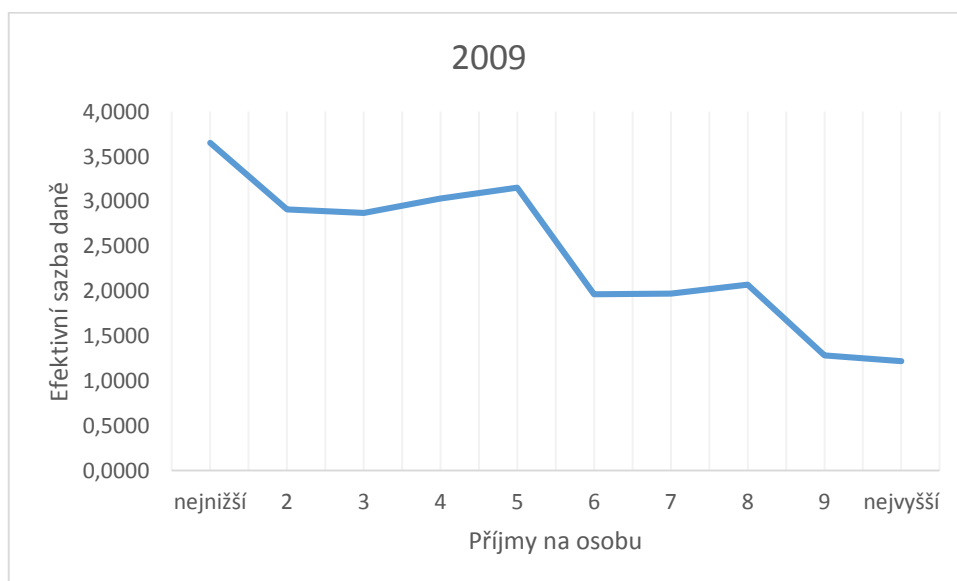
Zdroj: Vlastní výpočty

Graf 13 Efektivní sazby daně podle výdajů na tabák

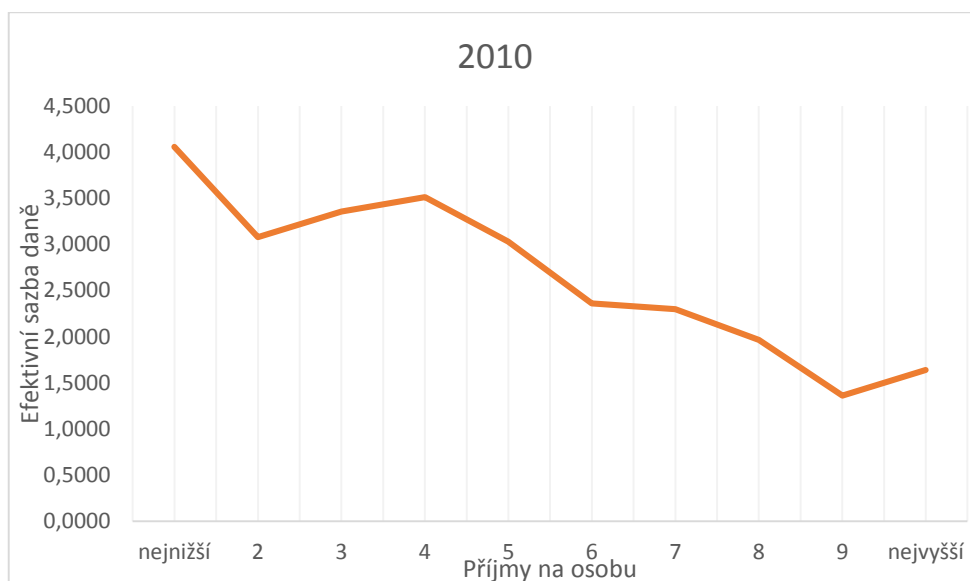
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 14 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2009

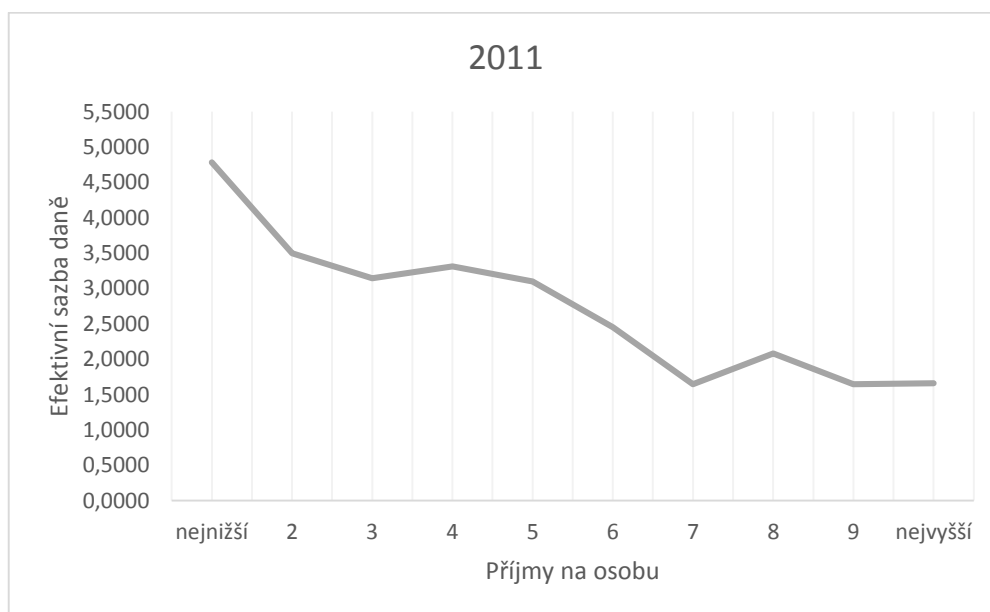
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 15 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2010

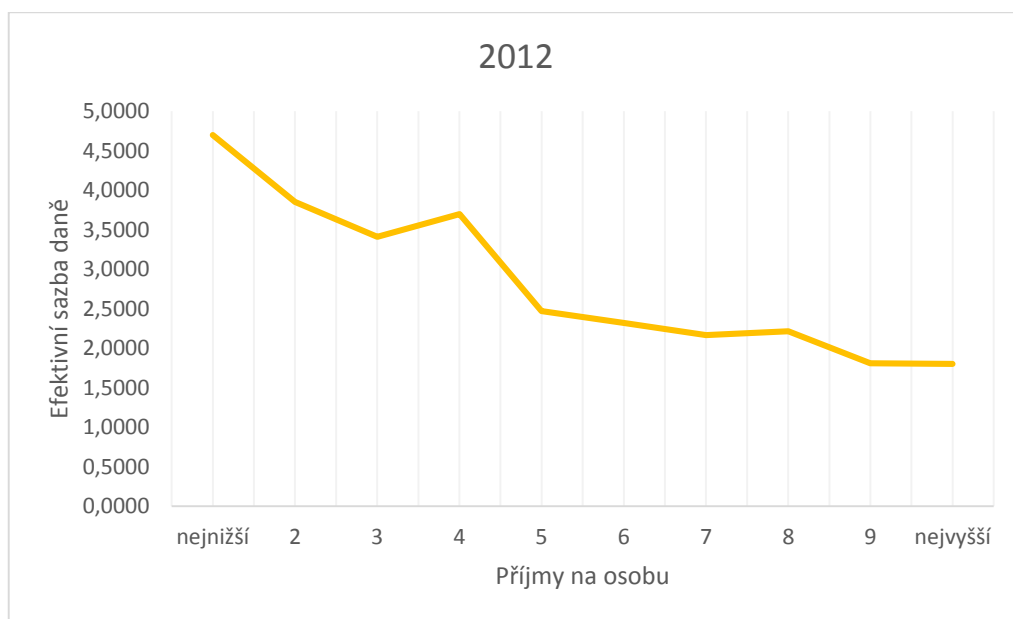
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 16 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2011

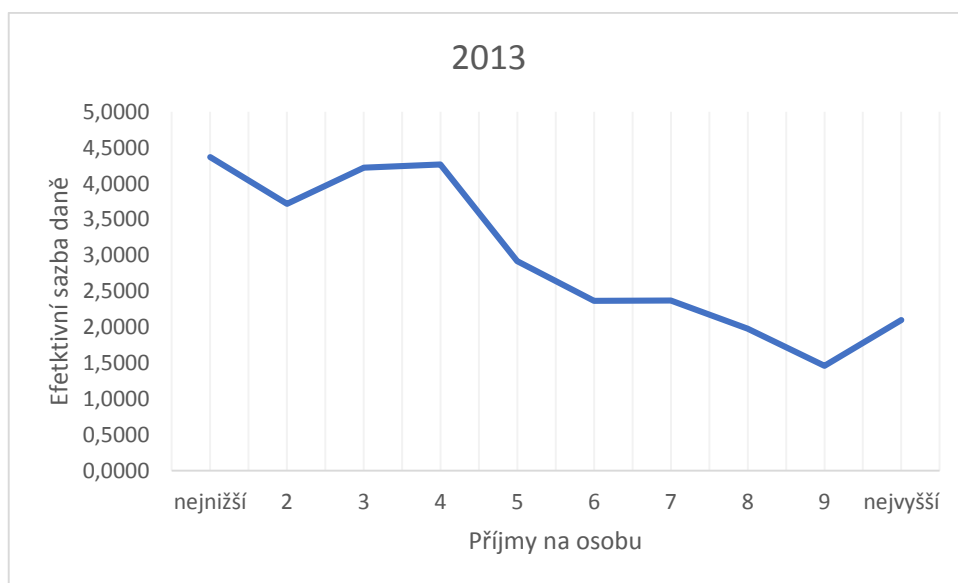
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 17 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2012

Zdroj: Vlastní zpracování

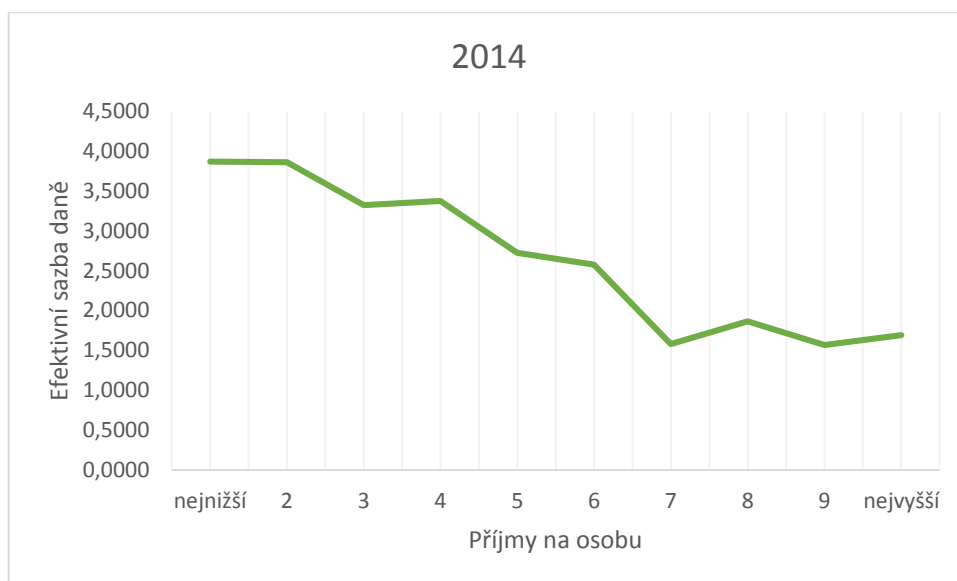
Graf 18 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2013

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 19 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2014

Zdroj: Vlastní zpracování

7.2.3 Efektivní sazby daně počítané z čistých příjmů

Tabulka 8 Výše čistých příjmů (roční průměr na osobu)

	nejnižší	2	3	4	5	6	7	8	9	nejvyšší
2009	72245	97454	110493	119954	128619	139207	154414	179171	214906	309564
2010	73718	100572	114552	123836	133061	143705	158953	182028	216504	313990
2011	68776	100170	117333	128459	136825	146194	160908	181997	214240	315154
2012	74157	103880	118769	128712	138136	149289	165872	188232	225297	346682
2013	74803	104525	119629	131106	140649	150859	164410	185838	221085	331247
2014	76955	107777	122519	133277	143157	154324	169340	191011	228714	340061

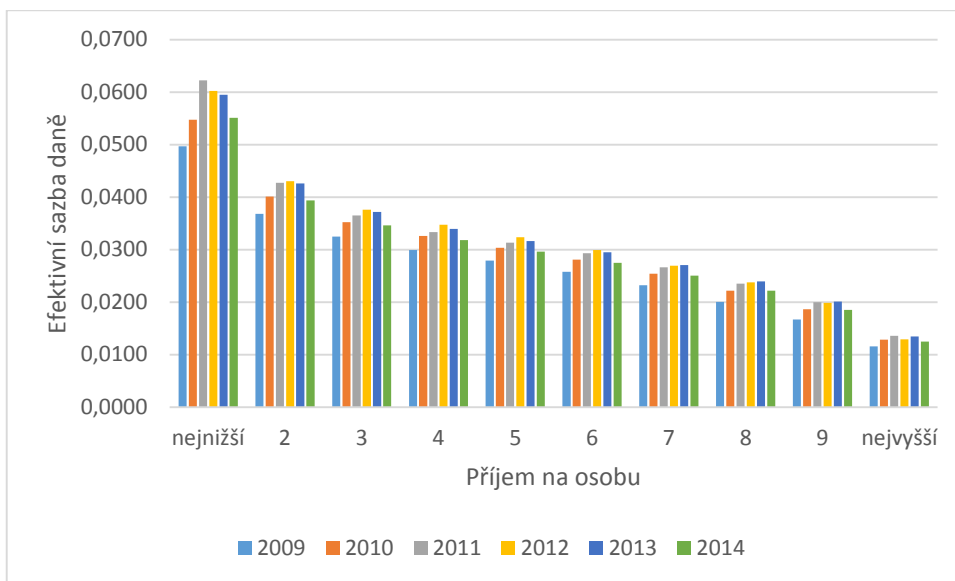
Zdroj : ČSÚ

Tabulka 9 Efektivní sazby daně počítané z čistých příjmů

	nejnižší	2	3	4	5	6	7	8	9	nejvyšší
2009	0,050	0,037	0,033	0,030	0,028	0,026	0,023	0,020	0,017	0,012
2010	0,055	0,040	0,035	0,033	0,030	0,028	0,025	0,022	0,019	0,013
2011	0,062	0,043	0,037	0,033	0,031	0,029	0,027	0,024	0,020	0,014
2012	0,060	0,043	0,038	0,035	0,032	0,030	0,027	0,024	0,020	0,013
2013	0,060	0,043	0,037	0,034	0,032	0,030	0,027	0,024	0,020	0,013
2014	0,055	0,039	0,035	0,032	0,030	0,028	0,025	0,022	0,019	0,013

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf 20 Efektivní sazby daně podle čistých příjmů

Zdroj: Vlastní zpracování

Dopad daně na jednotlivé příjmové skupiny poplatníků je regresivní. Největší rozdíl je mezi 1. a 2. příjmovou skupinou, kde je pokles efektivní sazby daně nejvíce znát. Podrobné rozpracování grafu je uvedeno v příloze číslo 2.

8 Zhodnocení analýzy

Tabulka 10 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2009

Příjmová skupina	Hodnocení podle Kakwaniho	Hodnocení podle efektivní sazby – výdaje na tabák	Hodnocení podle efektivní sazby – čisté příjmy
1-2	Mírně regresivní	Regresivní	Regresivní
2-3	Mírně regresivní	Proporcionální	Mírně regresivní
3-4	Mírně regresivní	Mírně progresivní	Mírně regresivní
4-5	Mírně regresivní	Progresivní	Mírně regresivní
5-6	Mírně regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
6-7	Mírně regresivní	Proporcionální	Mírně regresivní
7-8	Mírně regresivní	Mírně progresivní	Mírně regresivní
8-9	Mírně regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
9-10	Mírně regresivní	Mírně regresivní	Mírně regresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 11 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2010

Příjmová skupina	Hodnocení podle Kakwaniho	Hodnocení podle efektivní sazby – výdaje na tabák	Hodnocení podle efektivní sazby – čisté příjmy
1-2	Mírně regresivní	Regresivní	Regresivní
2-3	Mírně regresivní	Progresivní	Mírně regresivní
3-4	Mírně regresivní	Mírně progresivní	Mírně regresivní
4-5	Mírně regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
5-6	Mírně regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
6-7	Mírně regresivní	Proporcionální	Mírně regresivní
7-8	Mírně regresivní	Mírně progresivní	Mírně regresivní
8-9	Mírně regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
9-10	Regresivní	Progresivní	Mírně regresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 12 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2011

Příjmová skupina	Hodnocení podle Kakwaniho	Hodnocení podle efektivní sazby – výdaje na tabák	Hodnocení podle efektivní sazby – čisté příjmy
1-2	Mírně regresivní	Regresivní	Regresivní
2-3	Mírně regresivní	Mírně regresivní	Mírně regresivní
3-4	Mírně regresivní	Mírně progresivní	Mírně regresivní
4-5	Mírně regresivní	Mírně regresivní	Mírně regresivní
5-6	Mírně progresivní	Regresivní	Mírně regresivní
6-7	Regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
7-8	Regresivní	Progresivní	Mírně regresivní
8-9	Regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
9-10	Regresivní	Proporcionální	Mírně regresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 13 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2012

Příjmová skupina	Hodnocení podle Kakwaniho	Hodnocení podle efektivní sazby – výdaje na tabák	Hodnocení podle efektivní sazby – čisté příjmy
1-2	Mírně regresivní	Regresivní	Regresivní
2-3	Mírně regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
3-4	Mírně regresivní	Progresivní	Mírně regresivní
4-5	Regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
5-6	Regresivní	Mírně regresivní	Mírně regresivní
6-7	Regresivní	Mírně regresivní	Mírně regresivní
7-8	Regresivní	Mírně progresivní	Mírně regresivní
8-9	Regresivní	Mírně regresivní	Mírně regresivní
9-10	Regresivní	Proporcionální	Regresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 14 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2013

Příjmová skupina	Hodnocení podle Kakwaniho	Hodnocení podle efektivní sazby – výdaje na tabák	Hodnocení podle efektivní sazby – čisté příjmy
1-2	Mírně regresivní	Regresivní	Regresivní
2-3	Mírně regresivní	Progresivní	Mírně regresivní
3-4	Mírně regresivní	Mírně progresivní	Mírně regresivní
4-5	Mírně progresivní	Regresivní	Mírně regresivní
5-6	Mírně regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
6-7	Mírně regresivní	Proporcionální	Mírně regresivní
7-8	Mírně regresivní	Mírně regresivní	Mírně regresivní
8-9	Regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
9-10	Regresivní	Progresivní	Regresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 15 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2014

Příjmová skupina	Hodnocení podle Kakwaniho	Hodnocení podle efektivní sazby – výdaje na tabák	Hodnocení podle efektivní sazby – čisté příjmy
1-2	Mírně regresivní	Proporcionální	Regresivní
2-3	Mírně regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
3-4	Mírně regresivní	Mírně progresivní	Mírně regresivní
4-5	Mírně progresivní	Regresivní	Mírně regresivní
5-6	Mírně progresivní	Mírně regresivní	Mírně regresivní
6-7	Regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
7-8	Regresivní	Progresivní	Mírně regresivní
8-9	Regresivní	Regresivní	Mírně regresivní
9-10	Regresivní	Mírně progresivní	Regresivní

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce se hodnocení daňového dopadu podle Kakwaniho metody a efektivní sazby daně počítané z čistých příjmů shoduje v letech 2011 a 2012, kdy bylo dokázáno, že daň z tabákových výrobků dopadá regresivně na všechny příjmové skupiny. Poplatníci tedy vydají na platbu daně méně s růstem svého důchodu.

Hodnocení se shoduje podle všech metod pouze mezi 8. a 9. příjmovou skupinou. Dopad daně je regresivní ve všech analyzovaných letech. Mezi 1. a 2. příjmovou skupinou je dopad regresivní ve všech letech kromě roku 2014. Mezi 5. a 6. skupinou dopadá daň regresivně v letech 2009, 2010, 2012, 2013 a mezi 6. a 7. skupinou v letech 2011, 2012, 2014. Mezi 4. a 5. skupinou je daňový dopad regresivní v letech 2010, 2011, 2012. Mezi 2. a 3. skupinou je dopad daně regresivní v letech 2011, 2012, 2014.

Podle srovnání výsledků metod se více shoduje metoda Kakwaniho indexu progresivity a efektivní sazba daně počítaná z průměrných ročních čistých příjmů na osobu. Daň z tabákových výrobků dopadá podle těchto metod ve většině případů regresivně na všech deset příjmových skupin ve všech zkoumaných letech. Výsledky analýzy zjištěné metodou efektivní sazby daně, počítané z výdajů na tabák, se od ostatních metod dost liší. Pro hodnocení incidence daně bych tedy nedoporučovala metodu výpočtu efektivní sazby daně z výdajů na tabák.

9 Závěr

Daň z tabákových výrobků, na kterou se tato práce zaměřuje, patří mezi nepřímé spotřební daně.

V práci je sledován daňový dopad na deset příjmových skupin v letech 2009 až 2014. Zdrojem dat pro tuto analýzu je Statistika rodinných účtů (SRÚ), kde jsou obsaženy údaje o příjmech a výdajích jednotlivých příjmových skupin. Pro analýzu dopadu byly použity dvě metody výpočtu. Kakwaniho metoda kvantifikuje progresivitu, proporcionalitu nebo regresivitu zdanění. Efektivní sazba daně je používána jako ukazatel daňové incidence. Jestliže se vzrůstajícím základem daně její průměrná sazba roste, pak je daň progresivní, kdyby klesala, jednalo by se o daň regresivní, a pokud se průměrná sazba s růstem základu daně nemění, jedná se o daň proporcionalní.

Spotřební daň z tabákových výrobků má dvě hlavní funkce, a to funkci fiskální - je tedy významným zdrojem státního rozpočtu, a funkci výchovnou, vedoucí spotřebitele k nižší spotřebě tabákových výrobků, jež má následně přispět k ochraně zdraví a životního prostředí. Při zvyšování sazeb daní rostou i ceny tabákových výrobků. Jelikož neexistují blízké substituty tabákových výrobků, spotřebitelé přecházejí na levnější značky, spotřeba roste. Spotřební daň vlivem toho plní spíše funkci fiskální než výchovnou.

Měření daňového dopadu na příjmové skupiny poplatníků přineslo následující výsledky. Na základě grafického vyjádření Kakwaniho metody a efektivní sazby daně počítané z čistých příjmů je daňový dopad regresivní. Daň dopadá více na poplatníky s nižšími příjmy. Podle slovního hodnocení indexů progresivity, zhodnocených podle tabulky Kakwaniho rozdělení indexů progresivity, je dopad daně převážně progresivní, a to kromě roku 2012, kdy je mírně regresivní.

Z použitých metod se více shoduje Kakwaniho metoda s efektivní sazbou daně počítanou z čistých příjmů poplatníků. Pro výpočet efektivní sazby daně není vhodné používat ve jmenovateli vzorce spotřební výdaje. Výsledky této metody se od ostatních dost liší.

I. Summary

This bachelor thesis aims to compute and then compare the effective tax rate on tobacco products and to determine the impact of the tax rate on taxpayers of various income groups.

The bachelor thesis establishes the amount of tax impact of a change of the tax rate on tobacco products on the households. Establishing of incidence, as for the households, is done for years 2004 to 2014 by means of the method of the quantification of the incidence based on comparing indexes of concentration of the revenue from taxes. The impact of consumer tax is also determined by the use of the effective tax rate.

The analysis result is a regressive tax impact. Tax falls on taxpayers with lower incomes. According to verbal evaluation is mostly progressive tax impact, except for 2012, when the impact is slightly regressive.

Key words: excise duty, tobacco products, effective tax rate, Kakwani's method

II. Seznam použitých zdrojů

Kubátová, K. (2015). *Daňová teorie a politika* (6., aktualiz. vyd. vyd.). Praha: Wolters Kluwer.

Kubátová, K. (1997). Incidence spotřebních daní v ČR. *Finance a úvěr*, 47(2/1997).

Kubátová, K. (2015). *Daňová teorie a politika*. (6., aktualizované vydání). Praha: Wolters Kluwer.

Marková, H. (2016). *Daňové zákony 2016, úplná znění k 1. 1. 2016*. (25. vydání). Praha: GARDA Publishing, a. s..

Stejskal, J. (2008). *Daňová teorie a politika: pro kombinovanou formu studia*. (Vyd. 1.). Pardubice: Univerzita Pardubice.

Svátková, S. (2007). *Zatížení spotřebního koše domácností daněmi ze spotřeby v České republice*. (Vyd. 1.). Praha: Eurolex Bohemia.

Široký, J. (2008). *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. (2. vyd.). V Praze: C.H. Beck.

Vančurová, A., & Láchová, L. (2014). *Daňový systém ČR 2014*. (12. aktualiz. vyd.). V Praze: Vox.

Internetové zdroje

Český statistický úřad. (2015). *Vydání a spotřeba domácností statistiky rodinných účtů za rok 2009, 2010, 2011, 2012, 2014*. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-vydaje-a-zivotni-podminky-domacnosti>

Ministerstvo financí ČR. (2015). *Zprávy o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR za roky 2011, 2012, 2013, 2014*. Dostupné z <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danova-statistika>

Ministerstvo zdravotnictví ČR. (2013). *Podpora aktivit MZ v oblasti regulace tabákových výrobků a výsledky výzkumu SZÚ týkající se konzumace cigaret a alkoholu*. Dostupné z http://www.mzcr.cz/dokumenty/podpora-aktivit-mz-v-oblasti-regulace-tabakovych-vyrobku-a-vysledky-vyzkumu-szu-_7948_2778_1.html

III. Seznam obrázků, tabulek a schémat

Tabulka 1 Kakwaniho rozdělení indexů progresivity	20
Tabulka 2 Sazby daně	22
Tabulka 3 Horní hranice čistých příjmů příjmových skupin	24
Tabulka 4 Indexy progresivity v jednotlivých letech (%)	30
Tabulka 5 Výnos z daně z tabákových výrobků	31
Tabulka 6 Výdaje na tabákové výrobky (roční průměr na osobu)	32
Tabulka 7 Efektivní sazby daně počítané z výdajů na tabák	32
Tabulka 8 Výše čistých příjmů (roční průměr na osobu)	36
Tabulka 9 Efektivní sazby daně počítané z čistých příjmů	36
Tabulka 10 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2009	38
Tabulka 11 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2010	38
Tabulka 12 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2011	39
Tabulka 13 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2012	39
Tabulka 14 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2013	39
Tabulka 15 Porovnání výsledků dopadu daně, rok 2014	40

Seznam grafů a schémat

Graf 1 Dokonale konkurenční trh	10
Graf 2 Incidence daně na trhu výrobních faktorů	11
Graf 3 Křivka nabídky práce	12
Graf 4 Lorenzova křivka	16
Graf 5 Kakwaniho metoda	17
Graf 6 Kakwaniho metoda	19
Graf 7 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2009	26
Graf 8 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2010	26
Graf 9 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2011	27
Graf 10 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2012	28
Graf 11 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2013	28
Graf 12 Křivka koncentrace daně z tabákových výrobků pro rok 2014	29
Graf 13 Efektivní sazby daně podle výdajů na tabák	33
Graf 14 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2009	33

Graf 15 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2010	34
Graf 16 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2011	34
Graf 17 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2012	35
Graf 18 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2013	35
Graf 19 Vývoj efektivní sazby daně v roce 2014	36
Graf 20 Efektivní sazby daně podle čistých příjmů.....	37

Seznam schémat

Schéma 1 Nástroje daňové politiky	5
Schéma 2 Rozdělení spotřebních daní	6

IV. Seznam příloh

Příloha 1: Zdrojová data

Příloha 2: Grafy efektivní sazby podle čistých příjmů

V. Přílohy

Příloha 1: Zdrojová data

Tabulka: Zdrojová data pro znázornění křivek L(p) a C(p) a Kakwaniho metodu, rok 2009

Příjmové skupiny	nejnižší	2	3	4	5	6	7	8	9	nejvyšší
Celkové příjmy čisté (Kč na osobu)	72 245	97 454	110 493	119 954	128 619	139 207	154 414	179 171	214 906	309 564
Vydání na tabák (Kč na osobu)	982	1232	1249	1183	1138	1825	1819	1730	2796	2938
Kumulované příjmy čisté v %	4,7342	11,1203	18,3609	26,2214	34,6498	43,7720	53,8907	65,6317	79,7144	100
Kumulované výdaje na tabák v %	5,8134	13,1068	20,5008	27,5041	34,2411	45,0450	55,8134	66,0549	82,6072	100

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Tabulka: Zdrojová data pro znázornění křivek L(p) a C(p) a Kakwaniho metodu, rok 2010

Příjmové skupiny	nejnižší	2	3	4	5	6	7	8	9	nejvyšší
Celkové příjmy čisté (Kč na osobu)	73 718	100 572	114 552	123 836	133 061	143 705	158 953	182 028	216 504	313 990
Vydání na tabák (Kč na osobu)	995	1311	1202	1149	1331	1710	1756	2051	2959	2459
Kumulované příjmy čisté v %	4,7227	11,1659	18,5046	26,4381	34,9627	44,1691	54,3524	66,014	79,8843	100
Kumulované výdaje na tabák v %	5,8796	13,6264	20,7292	27,5188	35,3838	45,4884	55,8648	67,9844	85,4695	100

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Tabulka: Zdrojová data pro znázornění křivek L(p) a C(p) a Kakwaniho metodu, rok 2011

Příjmové skupiny	nejnižší	2	3	4	5	6	7	8	9	nejvyšší
Celkové příjmy čisté (Kč na osobu)	68776	100170	117333	128459	136825	146194	160908	181997	214240	315154
Vydání na tabák (Kč na osobu)	895	1224	1361	1293	1382	1747	2602	2057	2603	2582
Kumulované příjmy čisté v %	4,3805	10,7605	18,2337	26,4155	35,1302	44,4415	54,6901	66,2818	79,9272	100
Kumulované výdaje na tabák v %	5,0434	11,9407	19,6101	26,8962	34,6839	44,5283	59,1908	70,7822	85,4502	100

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Tabulka: Zdrojová data pro znázornění křivek L(p) a C(p) a Kakwaniho metodu, rok 2012

Příjmové skupiny	nejnižší	2	3	4	5	6	7	8	9	nejvyšší
Celkové příjmy čisté (Kč na osobu)	74 157	103 880	118 769	128 712	138 136	149 289	165 872	188 232	225 297	346 682
Vydání na tabák (Kč na osobu)	951	1160	1310	1208	1810	1926	2065	2019	2472	2482
Kumulované příjmy čisté v %	4,5244	10,8624	18,1087	25,9616	34,3896	43,4980	53,6181	65,1025	78,8483	100
Kumulované výdaje na tabák v %	5,4646	12,1301	19,6575	26,5987	36,9994	48,0664	59,9322	71,5336	85,7381	100

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Tabulka: Zdrojová data pro znázornění křivek L(p) a C(p) a Kakwaniho metodu, rok 2013

Příjmové skupiny	nejnižší	2	3	4	5	6	7	8	9	nejvyšší
Celkové příjmy čisté (Kč na osobu)	74 803	104 525	119 629	131 106	140 649	150 859	164 410	185 838	221 085	331 247
Vydání na tabák (Kč na osobu)	1019	1197	1054	1043	1524	1883	1879	2252	3053	2123
Kumulované příjmy čisté v %	4,6057	11,0413	18,4070	26,4793	35,1391	44,4276	54,5504	65,9926	79,6049	100
Kumulované výdaje na tabák v %	5,9846	13,0146	19,2048	25,3304	34,2809	45,3398	56,3752	69,6012	87,5316	100

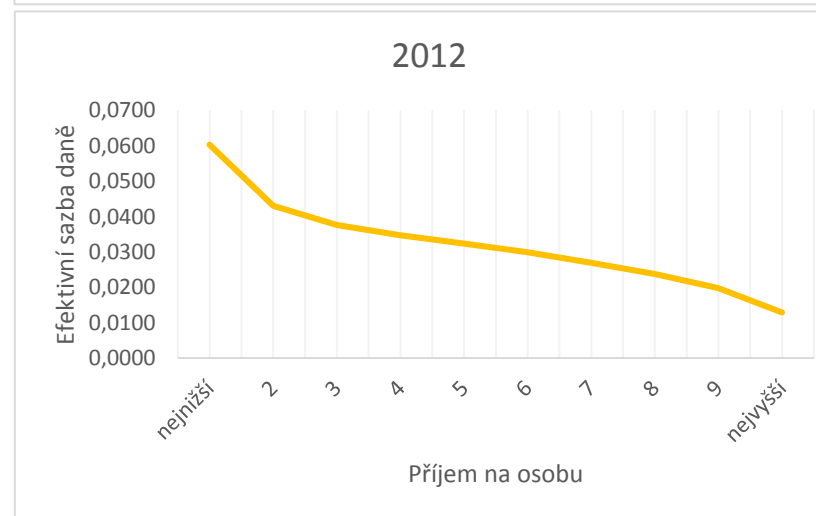
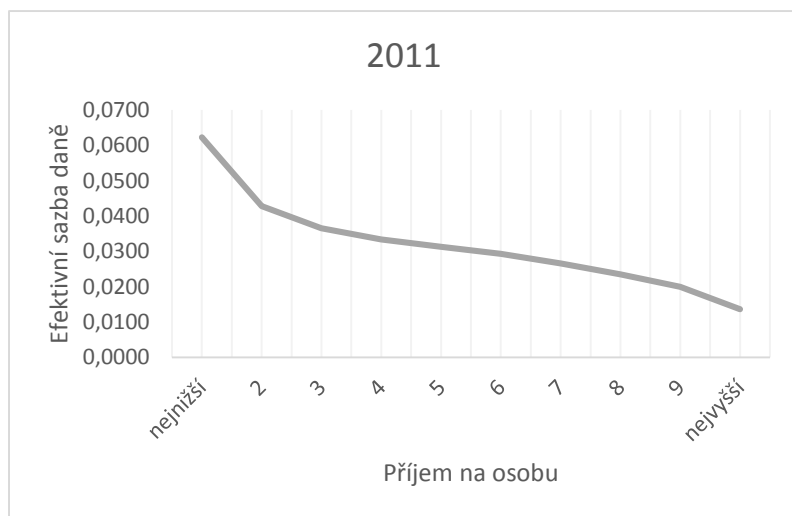
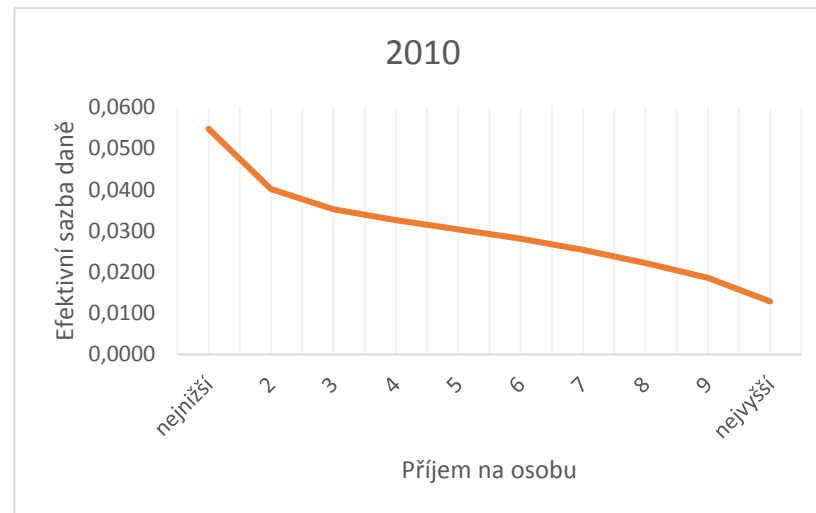
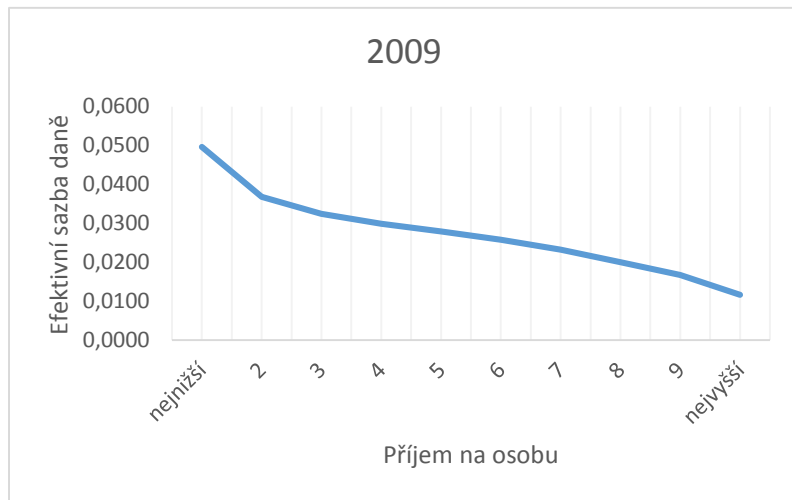
Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

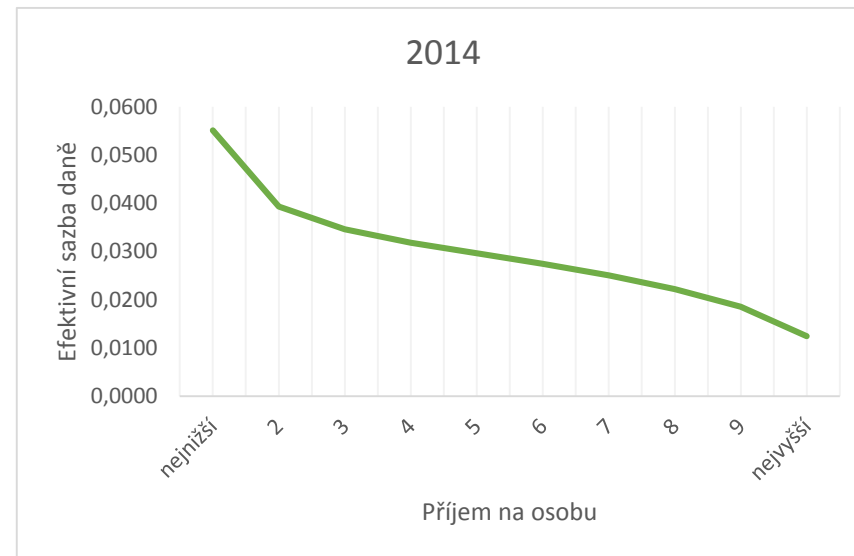
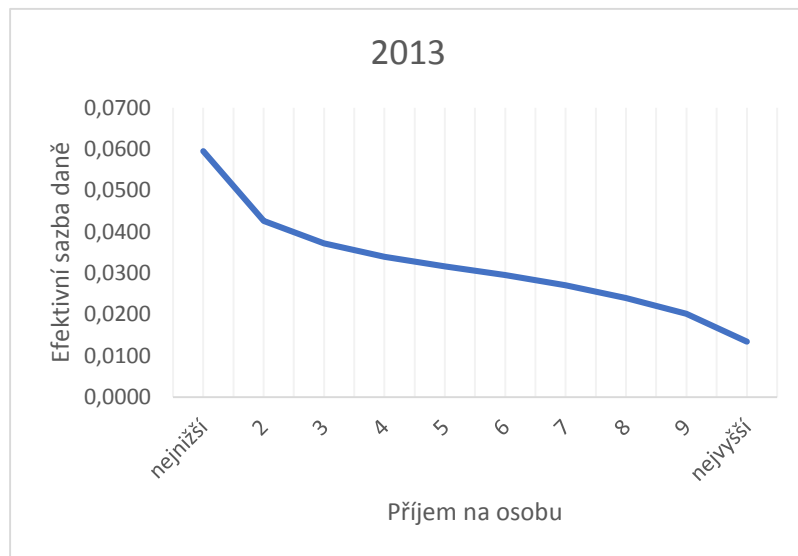
Tabulka: Zdrojová data pro znázornění křivek L(p) a C(p) a Kakwaniho metodu, rok 2014

Příjmová skupina	nejnižší	2	3	4	5	6	7	8	9	nejvyšší
Celkové příjmy čisté (Kč na osobu)	76 955	107 777	122 519	133 277	143 157	154 324	169 340	191 011	228 714	340 061
Vydání na tabák (Kč na osobu)	1096	1099	1277	1256	1556	1646	2680	2275	2704	2504
Kumulované příjmy čisté v %	4,6160	11,0808	18,4299	26,4243	35,0113	44,2681	54,4256	65,8831	79,6021	100
Kumulované výdaje na tabák v %	6,0576	12,1318	19,1897	26,1317	34,7317	43,8291	58,6415	71,2154	86,1604	100

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Příloha 2: Grafy efektivní sazby podle čistých příjmů

Zdroj: Vlastní zpracování